

Årsmelding 2021

HOL
KOMMUNE



Hol kommunestyre sak nr. 45/2022.

1. Rådmannens resultatvurdering.....	4
Plan / Styringsdokumenter.....	7
Årshjul – Politikk og administrasjon	7
Politisk virksomhet.....	12
2. Korona-situasjonen i Hol kommune året 2021.....	14
Konsekvenser og endring i aktivitet pr etat:	14
3. Handlingsprogram 2020-2023 – Resultater og status.....	17
Samfunnskvaliteter.....	18
Befolkning og bolig.....	18
Folkehelse	20
Kultur og frivillighet	21
Natur, miljø og friluftsliv	22
Livsløp.....	23
Hol som oppvekstkommune	23
Kvalitetsresultater barnehage og grunnskole	24
Hol som helse- og omsorgskommune.....	29
Arbeid og næringsutvikling.....	31
Eksisterende næringer	31
Ny næringsutvikling og innovasjon	32
Infrastruktur.....	33
Samferdsel.....	33
Teknisk infrastruktur	34
4. Organisasjonen Hol kommune.....	36
Fravær i Hol kommune i 2021	39
Bemanning i Hol kommune i 2021.....	40
Likestilling og tiltak mot diskriminering	40
5. Økonomiområdet.....	43
Driftsinntekter	43
Driftsutgifter.....	45
Finansinntekter – og utgifter	47
Investeringsregnskapet	48
Årsavslutningsdisposisjoner	49
Fondsbeholdning.....	51
Lånegjeld og rente.....	53

Kontroll med virksomheten	56
6. Tjenestemrådenes resultater i forhold til budsjett og premisser	57
Sentraladministrasjonen	57
Kultur- og oppvekstetaten	60
Helse og omsorgsetaten	68
Teknisk etat	71

1. Rådmannens resultatvurdering

Årsmeldingen er en tilbakemelding om tjenesteleveransen i kommunen, og om målsetningene i kommuneplanens samfunnsdel. Dette innenfor de økonomiske målene som er satt i budsjett og nøkkeltall. Årsmeldingen for 2021 er bygget opp med samme inndeling som Handlingsprogram og økonomiplan 2021-2024.

2021 er år nummer 2 hvor vi har hatt en pandemi å jobbe med hele tiden. Dette har til tider vært veldig ressurskrevende.

Kommunen er en underleverandør av velferdstjenester til staten, og lovpålagte tjenester tar omtrent 90 % av budsjettet i en kommune¹. Tjenestene må leveres innenfor det lovpålagte og innenfor de økonomiske rammene som er gitt. Antall oppgaver som kommune-Norge skal løse, øker stadig. For at kommunen skal kunne opprettholde et godt tjenestetilbud til sine innbyggere i fremtiden, er den avhengig av at økonomien er bærekraftig. Riksrevisjonen sier at en kommune må se gjeldsnivå, driftsresultat og disposisjonsfond i en sammenheng når man vurderer økonomisk bærekraft. Disse nøkkeltallene er målsatt og vedtatt i økonomireglement for Hol kommune. Utfordringen er å nå disse målsetningene, samtidig som kommunen leverer gode tjenester.

Ved utgangen av 2021 er folketallet 4504 innbyggere i kommunen. Dette er en økning med 70 personer fra året før. Hol kommune har i antall innbyggere, størst vekst i Hallingdal det siste året. Antall innbyggere over 65 år øker, mens antall innbyggere under 65 år går nedover. Dette vil også påvirke budsjettfordelingen i årene fremover.

Den **politiske møtevirksomheten** har i all hovedsak blitt avholdt på Bygdahall i 2021 for å kunne opprettholde et godt smittevern grunnet korona-pandemien. Det har vært prioritert å avholde fysiske møter så langt dette har vært mulig. Det har vært økning i antall politiske saker til kommunestyret og formannskapet i forhold til tidligere år. Kommunestyret behandlet 147 saker, mens formannskapet behandlet 225 saker i 2021.

Handlingsprogrammet for 2021 inneholder vedtatte tiltak for å oppfylle målsetningene i Kommuneplanens samfunnsdel. Det er 11 plantemaer fordelt på områdene samfunnskvalitet, livsløp, arbeid og næringsutvikling og infrastruktur. Plantemaene har hver sine målsetninger som til felles skal oppfylle visjonen:

Hol kommune skal være en trygg og god kommune å vokse opp og bo i, med vekst i folketallet, der arbeidsmarkedet er variert og hele kommunen er i bruk.

For hvert av tiltakene gis det en rapportering med trafikklysmetoden. De fleste tiltakene er i rute, men spesielt i helse – og omsorgssektoren er flere tiltak forsinket og utsatt på grunn av korona-pandemien.

Arbeidsgiverstrategien legger føringer for de valg og prioriteringer som arbeidsgiver foretar overfor medarbeiderne. Strategien består av:

- Omdømmeutvikling
- Effektivt og synlig lederskap

¹ B. Brox, Agenda Kaupang februar 2020.

- Beholde og rekruttere arbeidskraft

Kommunens verdigrunnlag uttrykker at ethvert menneske er unikt, ukrenkelig og helhetlig, med uante muligheter mentalt, fysisk og sosialt. Ethvert menneske har rett til å bli møtt med forståelse og respekt til å bli inkludert i fellesskapet. Se detaljer om tiltak mot diskriminering på side 40.

I Hol kommune er det tilsatt 422 kvinner og 154 menn, og de fleste er i aldersgruppen 45-54 år. Det var 460,7 årsverk ved utgangen av 2021, og av disse er 293 heltidsstillinger.

Sykefraværet i 2021 var på 10,7 % som er en økning fra året før. Økningen skyldes i stor grad fravær i forbindelse med pandemien.

Etiske retningslinjer for medarbeiderne i Hol kommune ble revidert og vedtatt i Partssammensatt utvalg i juni 2019. Ved tilsetting skal nye ansatte bekrefte at de har lest de etiske retningslinjene. Etiske problemstillinger skal vurderes ved medarbeidersamtaler, og det kan brukes et vurderingsskjema med trafikkløymetodikk for etisk refleksjon.

Økonomieresultatene for 2021 ble bedre enn forventet i forhold til budsjett grunnet større skatteinngang enn forventet, og mer i inntekter fra kraftomsetningen som følge av høye områdepriser. Kommunen har oppnådd målsetningene for de tre vedtatte finansielle nøkkeltallene:

- **Netto driftsresultat** er 60,9 mill. kr for Hol kommune. Det offisielle resultatet i KOSTRA-statistikken er 64,5 mill. kr eller 9,4 % **for kommunens konsernregnskap** som inkluderer kommunale foretak og Interkommunale samarbeid. Dette er bedre enn budsjettert, og over målsetningen for nøkkeltallet og anbefalingen om et netto driftsresultat større enn 1,75 %.
- Resultatet er balansert og det ble avsatt 62,4 mill. kr til **disposisjonsfondet**, som nå inneholder 121,9 mill. kr, eller **17,8 % av brutto driftsresultat** for kommunens konsernregnskap. Dette er bedre enn målsetningen om 10 % disposisjonsfond i forhold til brutto driftsresultat.
- **Netto lånegjeld er 57 %** av brutto driftsinntekter for kommunens konsernregnskap. For kommunen isolert er den 53,3 %. Dette er bedre enn målsetningen, og kommunen har lavere lånegjeld enn landssnittet og Kostra-gruppe 3. Ved utgangen av 2021 var sum bokført langsiktig gjeld 451,4 mill. kr.

Tjenesteområdenes kvalitet, økonomi og driftsresultater kan oppsummeres slik:

Sentraladministrasjonens regnskapsførte forbruk er i hovedsak innenfor budsjettammen. Det er bokført variabel lønn ifølge regnskapsprinsipp som ikke har vært hensyntatt tidligere år, og dette medfører budsjettavvik. I Kostra-analyse er utgifter til administrasjon litt større enn tidligere år.

Kultur – og oppvekstetaten har et merforbruk på 0,76 % av budsjetterte rammer. Det har vært større lønnsforbruk enn forventet, men det meste er spart inn ved lavere innkjøp av varer og tjenester. For tjenesteområdene er det følgende resultater:

- Barnehagene i kommunen leverer gode tjenester, og er på gjennomsnittet som er målt for Oslo og Viken. Barnehagedekningen er 93 %, og netto driftsutgifter for barnehagetjenester er på nivå med Kostra-gruppe 3.
- Grunnskolene har gjennomført elevundersøkelse i 2021 der resultatene viser at elevenes trivsel, læringskultur og støtte fra lærerne er omtrent som i fjor, og skåring på trygt miljø er

høyere enn i fjor, og over landssnittet. Det nasjonale tallet på mobbing 7.årstrinn er på 7,9% og på 10.trinn 5,7%. I Hol er tallet så lavt at det ikke publiseres offentlig.

- Grunnskolepoengene er et mål for samlet læringsutbytte etter avsluttet grunnskole. De viser at avgangselevne, både jentene og guttene, i Hol kommune hadde i snitt høyere grunnskolepoeng enn landssnittet nasjonalt.
- Kommunen har 23 % netto driftsutgifter til grunnskolen, det er likt som landssnittet. Det er lavere andel elever som får spesialundervisning i 2021 enn tidligere år i kommunen.
- Kulturavdelingen har hatt utfordringer på grunn av Covid 19 med redusert eller stengt tilbud i bibliotek, kulturskole og kino. Nedstengning innebærer mindre inntekt på disse områdene.

Helse - og omsorgsetaten har 11 % merforbruk i 2021 i forhold til det som er budsjettert. En del av overforbruket knyttet til bruk av vikarbyrå og overtid er relatert til vansker med å få rekruttert fagpersonell. Sykefraværet har i 2021 vært på 13 %. En del planlagte tiltak, og omstillings- og innovasjonsprosjekter er blitt forsinket og utsatt.

Hol kommune har større utgifter til helse – og omsorgstjenester enn tidligere år, og landssnittet. Dette kan forklares med at det er større andel over 80 år som bor på institusjon enn tidligere år, mens det er færre som får hjemmetjenester. I kommunen har vi 100 % andel brukertilpassede enerom med eget bad/wc.

De ansatte i Hol kommune har i 2021 håndtert nye utfordringer i forbindelse med pandemien. Det er all grunn til å rose de ansatte for innsatsviljen og pågangsmoten de har vist dette året. Samarbeidet med de frivillige og herunder frivilligsentralen, har vært til veldig god hjelp i en krevende tid.

Tekniske tjenester har et merforbruk på 1 million kroner i 2021 på drift, vedlikehold og eiendom. På de gebyrfinansierte tjenestene vann, avløp og renovasjon er det også avvik i forhold til det planlagte. Avvikene er relatert til:

- Reduserte husleieinntekter grunnet omdisponering til pleie – og omsorgsformål
- Innen VA har det vært lavere gebyrinntekter enn forventet bl.a. på grunn av redusert bruk av fritidsboliger og installasjon av vannmålere for mange nye abonnenter.
- Hallingdal renovasjon hadde en kraftig økning i sine gebyrer, For Hol kommune medførte det en utgiftsøkning på 1,3 mill. i 2021 ut over den budsjetterte rammen.
- Det har vært redusert aktivitet i flere investeringsprosjekter, og flere av disse videreføres i 2022. Årsaken er korona, men også kompliserte og tidkrevende prosesser med grunnerverv.

Av store investeringsprosjekt bør nevnes industriområdet på Vøllø som ble ferdigstilt i 2021 og som har gitt ekspansjonsmulighet for mange bedrifter på Geilo. Det ble ferdigstilt 18 parseller på til sammen ca. 80 da. 11 av parsellene/tomtene ble solgt i trinn 1 og det gjenstår 7 tomter på til sammen 31 da. Gangbrua på Geilo stasjon ble også tatt i bruk i løpet av 2021. Den har kostnadsramme på 45 mill. hvorav 40 millioner finansieres fra statlig bevilgning. Sluttarbeider utendørs utføres våren 2022.

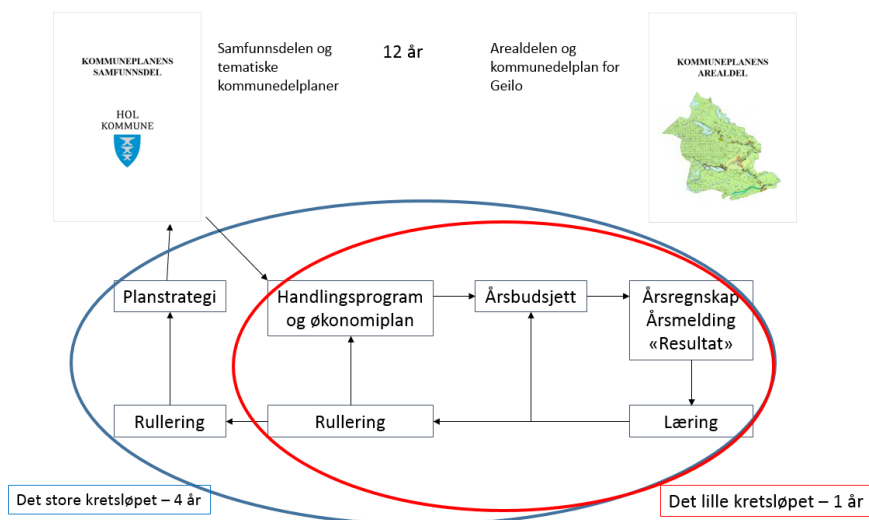
Hol, 4.4.21

Rådmann Ole Johnny Stavn



Plan / Styringsdokumenter

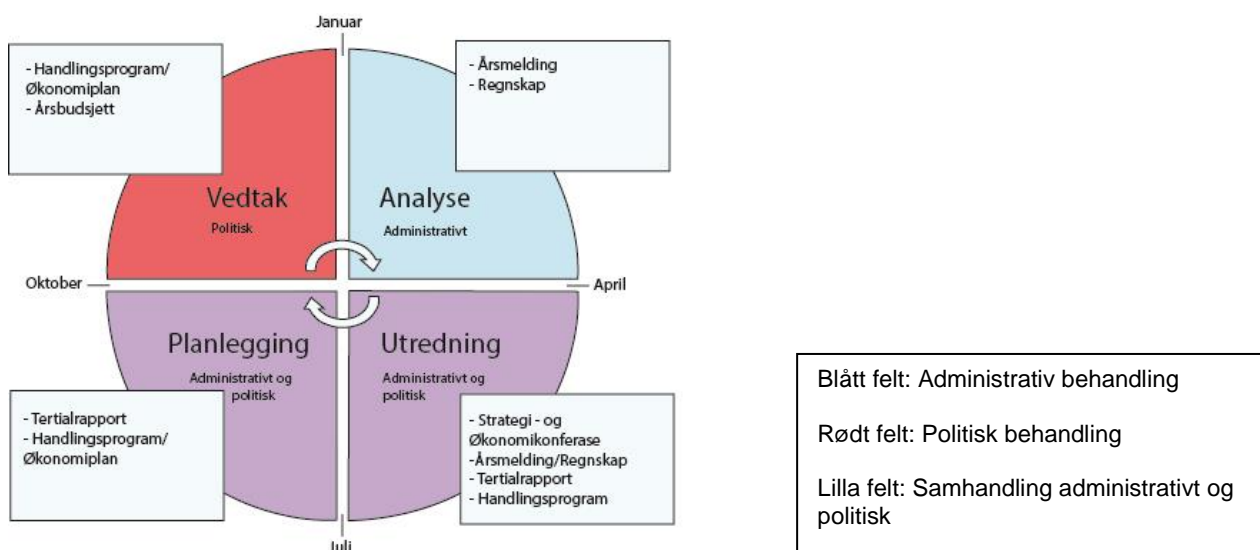
Det er en nær sammenheng mellom kommuneplanen, handlingsprogrammet og økonomiplanen. Dette kan illustreres slik:



Det store kretsløpet over 4 år synliggjør rullering av planstrategi overfor kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, som er vedtatt i et 12-års perspektiv. Det lille kretsløpet er den årlige rulleringen av kommuneplanens samfunnsdel gjennom handlingsprogram og økonomiplan med årsbudsjett. Årsregnskap og årsmelding gir resultatvurderingen som gir grunnlag for evaluering, læring og ny kursretning.

Årshjul – Politikk og administrasjon

Med bakgrunn i årsmelding og regnskap kan det gjøres en analyse basert på kommunens resultater sammenlignet med andre kommuner i landet (Kostra-analyse). På bakgrunn av analysen gjøres det en utredning og planlegging for neste års handlingsprogram og økonomiplan. Dette illustreres gjennom årshjul for økonomiplan for Hol kommune²:



² Basert på tidligere årshjul for Hol kommune og rådgiver B. Brox, oppdatert februar 2020.

Hol i 2021 ³

Befolkning



Folketallet
4. kvartal 2021

4 504 innbyggere

Kilde

[Befolkning, Statistisk sentralbyrå](#)

Endringer i befolkningen



Fødte
2021

42 personer

Kilde

[Fødte, Statistisk sentralbyrå](#)



Nettoflytting[Ⓜ]
2021

63 personer

Kilde

[Flyttinger, Statistisk sentralbyrå](#)



Døde
2021

34 personer

Kilde

[Døde, Statistisk sentralbyrå](#)



Vekst i befolkningen siste kvartal
4. kvartal 2021

26 personer

Kilde

[Befolkning, Statistisk sentralbyrå](#)

Forventet utvikling



Befolkning i 2030
2030

4 585 innbyggere

Kilde

[Regionale befolkningsframskrivninger, Statistisk sentralbyrå](#)



Befolkning i 2050
2050

4 836 innbyggere

³ Kilde: <https://www.ssb.no/kommunefakta/hol>

Bolig



Kilde
[Boliger, Statistisk sentralbyrå](#)



Rekkehus, tomannsboliger osv. er ikke inkludert i verken Eneboliger eller Leiligheter. For fullstendige tall om typer av boliger i din kommune, vennligst bruk [tabell 06265](#) i statistikkbanken.



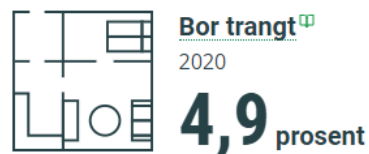
Kilde
[Bygningsmassen, Statistisk sentralbyrå](#)



Kilde
[Landbrukseiendommer, Statistisk sentralbyrå](#)



Kilde
[Familier og husholdninger, Statistisk sentralbyrå](#)



Kilde
[Boforhold, Statistisk sentralbyrå](#)

Pendling



Innbyggere som pendler til jobb i annen kommune

2021

517 personer



Personer som pendler inn til jobb i kommunen

2021

357 personer

Kilde

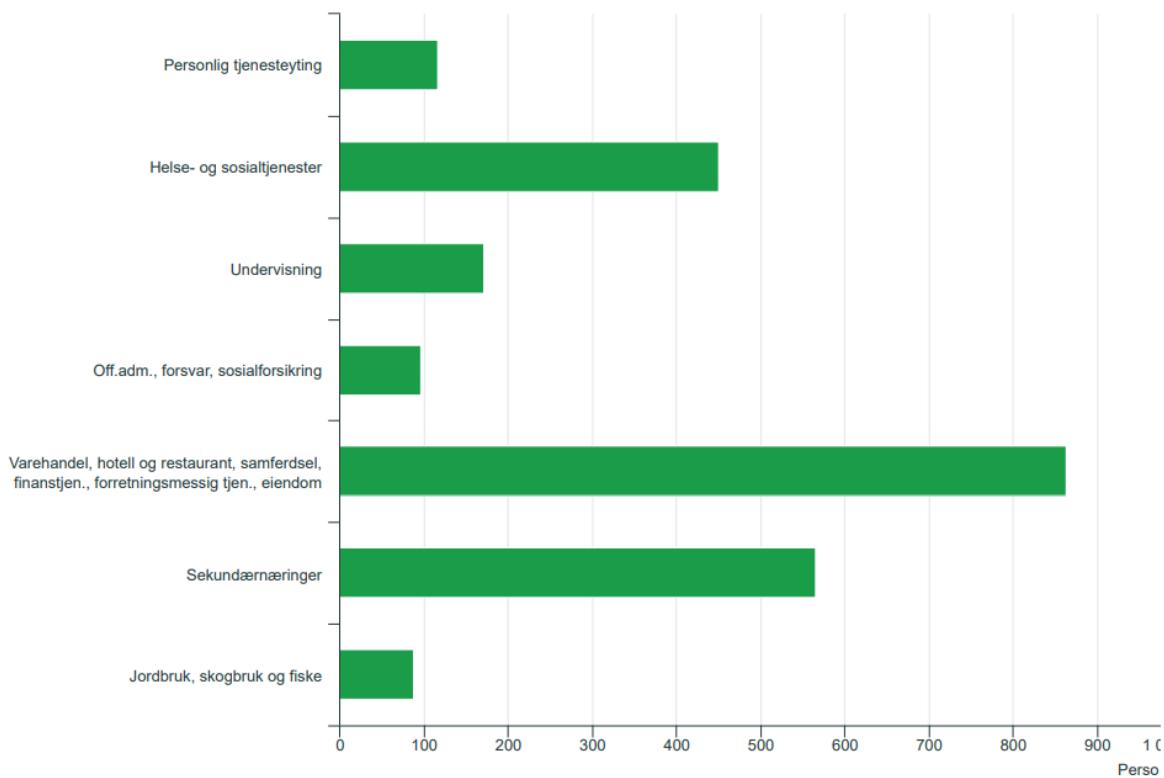
Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå

Hva innbyggerne jobber med

Vis som figur

Vis som tabell

☰ Last ned som



Sekundærnæringer: Utvinning, industri, kraft – og vannforsyning og bygge – og anleggsvirksomhet.



Kilde
[Barnehager, Statistisk sentralbyrå](#)



Kilde
[Elevar i grunnskolen, Statistisk sentralbyrå](#)



Kilde
[Elevar i grunnskolen, Statistisk sentralbyrå](#)



Kilde
[Elevar i grunnskolen, Statistisk sentralbyrå](#)

Folketallet i kommunen er 4505 innbyggere ved utgangen av 2021. Dette er en økning med 70 personer fra året før (4434). SSB forventer økning i folketallet til 4585 innbyggere i 2030 og 4836 innbyggere i 2050. Det ble født 42 personer i 2021.

De fleste innbyggerne er sysselsatte innen varehandel, hotell/restaurant, samferdsel, forretning eller finanstjenester. Om lag 570 personer er sysselsatt i sekundærnæringer som industri, kraft – og vannforsyning, eller bygge – og anleggsvirksomhet. 450 personer er sysselsatt i helse – og sosialtjenester.

Det er 91,7 % andel barn med barnehageplass i 2021 (figuren i SSB er ikke oppdatert). Det er 77,3 % andel barn i SFO, og 9,1 % andel elever som får særskilt norskopplæring.

Politisk virksomhet

Kommunestyret, 9 kvinner og 12 menn, har hatt følgende sammensetning i 2021 etter valg i 2019:

Petter Rukke	Ordfører	Arbeiderpartiet
Hanne B. Lindbak Haatuft	Varaordfører	Høyre
Nina Dalen		Arbeiderpartiet
Erik Kaupang		Arbeiderpartiet
Liselott M. Remmegård Larsgard		Arbeiderpartiet
Oskar Andreas Skulstad		Arbeiderpartiet
Eva Tvedt		Arbeiderpartiet
Susann Jaritz Bakken		Høyre
Kristian Brusletto Kjærholt		Høyre
Henning Solhaug		Høyre
Anders Tørrisplass		Høyre
Inger-Brit Vindegg		Høyre
Bjørnar Bøkkø		Senterpartiet
Martin Grøslandsbråten		Senterpartiet
Sigrud Simensen Ilsøy		Senterpartiet
Kjetil Larsgard		Senterpartiet
Elin Solveig Bondli Lauvrud		Senterpartiet
Torstein Seim		Senterpartiet
Aslak Geir Skurdal		Senterpartiet
Runar Tufto		Senterpartiet
Line Ramsvik / Alveva Hohler		Venstre

Kommunestyrene blir overført på Radio Hallingdal. Sakspapirer og møteprotokoller blir lagt ut på kommunens internettsider www.hol.kommune.no.

Tabellen under viser utvikling i antall politiske saker fra 2015-2021:

Saker i utvalg	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Kommunestyret	147	108	109	91	91	111	121
Formannskap	225	121	111	93	100	140	118
Kommuneplanutvalget	29	12	5	10	16	6	8
Utvalg for plan og utvikling	126	97	66	84	93	55	46
Utvalg for kultur og levekår	64	40	31	24	22	33	33
Partssammensatt utvalg	23	3	6	4	3	5	9

Tabellen viser at det er stor forskjell i saksmengden mellom de ulike utvalgene der formannskapet hadde flest saker til behandling også i 2021.

Delegerte saker fordelt på utvalg	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Formannskap	149	162	237	317	273	229	252
Utvalg for plan og utvikling	1402	1047	1201	1182	1229	1201	1180
Utvalg for kultur og levekår	10	6	2	10	576	560	8
Partssammensatt utvalg	513	540	611	598	545	542	319
Samlet antall delegerte vedtak	2074	1755	2051	2107	2623	1980	1759

2. Korona-situasjonen i Hol kommune året 2021

Korona- situasjonen har helt klart preget organisasjonen gjennom hele året. 2021 er det første hele året hvor vi har måtte håndtere pandemien i tillegg til ordinære oppgaver. Noen oppgaver har vi måtte sette på vent, mens andre oppgaver har blitt løst på nye måter. Alt i alt viser 2021 at vi i Hol kommune har håndtert pandemien på en meget god måte. Det har blitt vist stor innsatsvilje gjennom hele året.

I 2021 har vært lagt opp til normal drift i Hol kommune, men det har vært nødvendige med forutsetninger og tiltak for å fortløpende håndtere pandemien.

Konsekvenser og endring i aktivitet pr etat:

Sentraladministrasjonen: Informasjon

Koronapandemien utløste et stort behov for fortløpende informasjonstjeneste med mange henvendelser til postmottak, servicetorg og telefoni på fellestjenester. I 2021 har det vært vaksinerings og informasjon rundt dette spesielt.

Ekstra arbeidsoppgaver /merarbeid for etaten/avdelingen

Administrasjonen har vært behjelpelig ved utforming og effektivering av vedtak om lokale forskrifter, jf. bestemmelser i smittevernloven. Ved stor pågang på kommunens legesenter har fellestjenester betjent sentralbordet. Fellestjenester har bistått helsestasjonen med organisering av vaksineringsarbeidet. For øvrig vises det til den økte mengden av informasjonsarbeid og håndtering av media.

Kultur og oppvekst: skoler, barnehager og kulturliv

Konsekvenser i tjenesteytingen for brukerne

Koronapandemien har vært krevende for Kultur- og oppvekstetaten også i 2021. Brukerne av kultur-, barnehage- og skoletilbudet har stort sett vært fornøyde, selv om det i perioder av året har vært reduserte tilbud.

Ekstra arbeidsoppgaver /merarbeid for etaten/avdelingen

Det har vært vanskelig å planlegge i kultursektor, barnehager og skoler. Nasjonale påbud har også dette året kommet med kort frist. Det har vært merarbeid i form av oppfølging av medarbeidere og ledere, også i forhold til arbeid med smittevern. Sykefraværet i Kultur- og oppvekstetaten har vært høyt i 2021, spesielt i barnehage –og skolesektoren. Totalt for etaten var sykefraværet på 10,73 %. Medarbeiderne har stått i pandemien på en solid måte, og gjort en fantastisk innsats, men slitaskjen har vært svært stor. Dette merkes ved høyt sykefravær og slitne medarbeidere. En av de store oppgavene etter pandemien vil være å stimulere til større deltagelse i lag, organisasjoner og fritidsaktiviteter.

Helse og omsorg: Luftveisvakt, smittesporing og vaksinerings

Konsekvenser i tjenesteytingen for brukerne:

Muligheten for beboere på institusjonene til å få besøk, har i deler av året vært redusert. Flere hjemmeboende har opplevd redusert sosial omgang og ensomhet.

Det har vært redusert lavterskel-, dagsenter, støttekontakt- aktivitetstilbud innen flere av tjenestene.

Det har i perioder vært redusert tilbud ved Familiehuset og helsestasjonen. Oppfølging av de minste barna og sårbare familier har vært prioritert.

Ekstra arbeidsoppgaver/merarbeid for etaten/avdelingen:

Det har for flere tjenester vært ekstra arbeidsoppgaver og merarbeid knyttet til planlegging, rapportering, beredskapsarbeid, informasjon, smittevernarbeid, smittesporing, vaksinerings og luftveisvakt. Mange avdelinger har fristilt personell for å bidra i den ekstraordinære situasjonen, samtidig som en i størst mulig grad skulle ivareta de nødvendige oppgavene. For kommuneoverlege, legetjeneste og helsestasjon har ekstrabelastningen og påtrykket vært ekstra stort.

For hjemmetjenestene og institusjonstjenestene har det også i 2021 vært en utfordring med å ha tilstrekkelig fagpersonell på alle vaktene, både fordi ansatte i perioder har vært i karantene eller omdisponert, men også fordi ansatte ikke skulle jobbe på tvers av enhetene.

Teknisk etat: Økt renhold og fokus på kontinuitet i samfunnskritisk infrastruktur.

Konsekvenser i tjenesteytingen for brukerne:

Teknisk etat har lagt vekt på å opprettholde tjenestetilbudet for å unngå negative konsekvenser for brukerne. Feiing og tilsyn har måttet redusere og endre sin aktivitet på grunn av utfordringer med adkomst til en del boliger.

Ekstra arbeidsoppgaver /merarbeid for etaten/avdelingen:

I deler av året har etaten innført arbeidslag/kohorter for driftoperatører og fagarbeidere. Det gir mindre effektivitet på en del oppgaver og er også krevende i forhold til vaktordning og intern kommunikasjon om daglig oppgaveløsning. Det ble innført krav om økt renholdsfrekvens, skjerpede rutiner og behov for kursing i smittevern. For renholdsavdelingen ble dette krevende siden flere egne ansatte også ble satt i karantene. Dette ga økte kostnader ved vikarbruk og økt timetall for egne ansatte. Det har i tillegg blitt kjøpt inn mye smittevernsutstyr og maskiner for desinfisering. Ellers har driftsoperatører og driftsteknikere bistått fagetatene med flytting av sykehjemsavdeling, tilrettelegging og ombygging for å ivareta smittevern i barnehager, skoler og institusjoner.

Merutgifter og kompensasjon

I tabellen vises utgifter og kompensasjon knyttet til korona-pandemien i de ulike etatene i 2021.

Etat	Lønn, overtid inkl. a.g.a. og pensjon	Øvrige utgifter: tilskudd til andre, forbruksvarer	Inntekter: skjønnsmidler, brukerbetalingar, refusjoner	Netto utgift
Sentraladm.	1 737 996	11 866 737	- 14 841 783	- 1 237 050
Kultur og oppvekst	1 261 162	148 046	- 589 457	819 751
Helse og omsorg	4 975 178	1 383 463	- 3 630 961	2 727 680
Teknisk etat	141 175	87 434	- 90 749	137 860
Sum	8 115 511	13 485 680	- 19 152 950	2 448 241

Det er bokført utgifter for totalt 21,6 mill. kr, men av dette er det 11,5 mill. kr utbetalt som næringstilskudd som er finansiert av statlige skjønnsmidler. De største lønnsutgiftene er i Helse – og omsorgssektoren med 5 mill. kr. Øvrige utgifter i helse – og omsorgssektoren er 1,4 mill. kr for kjøp av legetjenester og medisinske forbruksvarer. Inntekter er knyttet til skjønnsmidler, brukerbetalinger og refusjon fra staten.

Kommunen ble kompensert med ekstra skjønnsmidler/rammetilskudd i størrelsesorden 3,7 mill. kr knyttet til pandemien. Dette er bokført på avdelingene.

I løpet av 2021 har formannskapet fordelt 11,5 mill. kr i tre ulike statlige kompensasjonsordninger til næringslivet, særlig til reiselivsnæringen.

3. Handlingsprogram 2020-2023 – Resultater og status

Kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030 ble vedtatt 20.06.2018 i sak 46/18.

Handlingsprogrammet 2020-2023 ble utformet med utgangspunkt i vedtatt samfunnsdel, med tilhørende mål og strategier. Det ble utformet og vedtatt tiltak som konkretiserer hvordan målene skal nås.

Visjonen for Hol kommune i perioden 2018-2030 er:

Hol kommune skal være en trygg og god kommune å vokse opp og bo i, med vekst i folketallet, der arbeidsmarkedet er variert og hele kommunen er i bruk.

Visjonen peker ut retning for de 11 utvalgte plantemaene:

Samfunnskvaliteter	Befolkning og bolig Folkehelse Kultur og frivillighet Natur, miljø og friluftsliv
Livsløp	Hol som oppvekstkommune Hol som helse- og omsorgskommune
Arbeid og næringsutvikling	Eksisterende næringer Ny næringsutvikling og innovasjon
Infrastruktur	Samferdsel Teknisk infrastruktur Samfunnssikkerhet og beredskap

Til hvert plantema er det definerte strategier fra Samfunnsdelen 2018-2030. Ut fra disse er det laget tiltak som gjelder de fire neste årene for å følge opp strategier og mål. Her følger resultater og status for vedtatte tiltak i 2021 (årene 2022-2024 er utelatt, men blir delvis kommentert).

Trafikklys til bruk i vedtatte tiltak

Resultat/status 31.12.
✓ Ferdig
● I rute
● Ikke påbegynt
● Forsinket
● Stanset

Samfunnskvaliteter

Befolkning og bolig

MÅL: Minst 5.000 innbyggere i kommunen i 2030

Prioriterte tiltak/aktiviteter vedtatt i HØP 2020	Ansvar	Resultat/ Status 31.12.21
Prosjekt oppfølging av boplikten jfr. vedtakspunkt 29 i HØP 2019. ⁴	P&U	● I rute
Boplikt - Utrede opphevelse av slektskapsunntaket etter konsesjonsloven.	P&U	● I rute

Slektskapsunntaket: Oppstart våren 2021 etter at svarfristen på boplikt undersøkelsen er utløpt. Informasjon fra bopliktkontrollen er viktig for utredningen. Sak fremmes i løpet av 1. halvår 2022.

Tabellen viser **byggeaktiviteten** for ene- og to mannsboliger i kommunen de siste 10 årene.

Tabell 1. Antall byggetillatelser for ene- og tomannsboliger pr. område.

Område	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Dagali	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0
Haugastøl-Ustaoset	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Holet-Hovet	2	0	2	2	1	0	0	0	0	0	2
Skurdalen	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	2
Sudndalen-Myrland	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Geilo	2	5	7	8	3	2	3	5	4	6	9
Utenfor utsnitt	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	4	6	10	12	4	3	3	6	5	8	14

Antall igangsettingstillatelser på nye ene- og tomannsboliger gitt i de ulike sonene i perioden 2011-2021.

Hol kommune er en av landets største **hyttekommuner**. Ifølge matrikkelen er det 6083 hytter i Hol kommune. Hytter er her definert som hytter/fritidshus (5719) og stølsbuer (364), da de fleste stølsbuer i dag brukes som hytter/fritidshus.

⁴ Arbeidet er igangsatt og videreføres i 2021.

Tabell 2. Antall hytter og stølsbuer 2021.

Område	Hytter	Stølsbuer	Totalt
Dagali	401	11	412
Seterdalen	185	25	210
Haugastøl-Ustaoset	1528	18	1546
Holet-Hovet	507	58	565
Skurdalen	307	39	346
Sudndalen-Myrland	525	22	547
Geilo	1806	33	1839
Andre områder	460	158	618
Totalt	5719	364	6083








Tabell 3 viser hvordan hyttebyggingen har utviklet seg i de ulike sonene de siste årene. Det er gitt byggetillatelse til 97 nye hytter i 2021.

Tabell 3. Antall hytter og stølsbuer fordelt på soner hentet fra matrikkelen og ajour pr. 31.12.2021

Område	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Dagali	8	3	2	6	2	3	2	5	4	4	2	4
Seterdalen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Haugastøl-Ustaoset	6	7	6	13	10	10	9	11	18	11	4	5
Holet-Hovet	4	6	4	12	3	10	14	9	14	8	6	13
Skurdalen	3	0	2	4	4	9	4	17	14	8	7	6
Sudndalen-Myrland	4	7	6	9	9	13	10	11	2	2	6	12
Geilo	20	20	17	25	21	36	53	36	43	29	22	56
Utenfor utsnitt	1	3	5	4	1	1	1	2	0	0	1	1
Totalt	46	46	42	73	50	81	64	79	95	62	48	97

Folkehelse

MÅL: En aktiv befolkning med høy livskvalitet

Prioriterte tiltak/aktiviteter i 2021	Ansvar	Status
Videreføre regionalt prosjekt – inkluderende læringsmiljø i barnehage og skole	KO	 I rute
Gjennomføre ungdomsundersøkelse, statistikkanalyse og utarbeide tiltak	FHG/ KO/HO	 I rute
Opprette utstyrssentral for utlån til fritidsaktiviteter	FHG	 Forsinket
Etablere flere uformelle, sosiale møteplasser, særlig for ungdom (Geilo sentrum, skole- og idrettsområdet)	TE/ KO	 Ikke påbegynt
Vurdere alternative kollektivtilbud både interkommunalt og lokalt.	P&U/TE	 I rute
Implementere FIT evalueringsverktøy (helse- og omsorg)	HO	 Forsinket
Videreutvikle bruk av Nyby som verktøy for å øke ressursutnyttelsen i helse- og omsorgssektoren	HO	 I rute

Kommunal folkehelsegruppe (FHG) ivaretar oppdraget om å ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen, prioritere tiltak for bedring av folkehelsen, evaluere tiltakene og formidle relaterte saker til kommunale organ. Folkehelsekoordinator er organisert under plan og utvikling (50% stilling) og deltar i planmøter.

Kommunens folkehelseprofil gir et bilde av befolkningens folkehelse, [Folkehelseprofilen for Hol kommune 2021](#). Noen momenter fra profilen som også var fremhevet i 2020:

- Generelt inntrykk at befolkningens helsetilstand somatisk og psykisk er bedre enn landsgjennomsnittet.
- Ungdommer i Hol (ungdata) er noe mindre fornøyd med egen helse enn ungdommer ellers i landet.
- Elever trives på skolen, men det er noe lavt mestringsnivå på lesing i 5.kl.
- Det er langt flere over 45 år som leier bolig enn ellers i landet.
- Ungdommen (ungdata) gir tilbakemelding om svært dårlig på kollektivtilbud.

I tillegg fremheves fra 2021:

- Ensomhet blant ungdom økt, er nå litt over landssnittet
- Økning i psykiske plager blant ungdom, er nå litt over landssnittet
- Lav andel av ungdom som er fornøyd med tilbudet av treffsted for ungdom. Men høy andel ungdom som er med i fritidsorganisasjon. Generelt sett er ungdom stort sett fornøyd med lokalmiljøet (på landssnittet)
- Overvekt/fedme blant 17-åringer stiger, ligger over landssnittet
- Fortsatt stabil og god drikkevannsforsyning og svært god luftkvalitet

FIT evalueringsverktøy er forsinket, det er bare tatt i bruk i psykisk helse.

Utfordringer






Folkehelseprofilen viser at leiemarkedet er større i Hol enn ellers i landet. Dette kan være enda et signal på manglende boliger til salgs på markedet og høye priser.

Uformell møteplass for ungdom på Geilo er videreført i prosjektet om skole- og idrettsmiljøet definert i Prosjekt 143.

Kollektivtilbud vurderes i prosjekt "Trafikk og grønn mobilitet" som avsluttes våren 2022.

Kultur og frivillighet

MÅL: Et rikt kultur- og organisasjonsliv som kjennetegnes av bredde, mangfold, frivillighet og dugnadsånd





Prioriterte tiltak/aktiviteter	Ansvar	Status
Kulturminneplan for Hol kommune	KO	 Forsinket
Innføre utlånsautomat ved Hol folkebibliotek	KO	 I rute
Planlegge og gjennomføre arealmessige tilpasninger i biblioteklokalene på hovedbiblioteket (eksterne tilskudd)	KO/TE	 Delvis forsinket
Fremme forslag til tiltak for å styrke kommunens oppvekstmiljø og skape møteplasser og arenaer for barn og unge, ref. vedtakspunkt 32 og 33 i HØP 2019.	KO	 I rute
Utvikle en tydeligere profil med mål om økt kvalitet på informasjon om kulturavdelingens tilbud og tjenester	KO	 I rute

Evt. avvik/forsinkelser

Tiltaket «Kulturminneplan» er forsinket grunnet utfordring med ekstern samarbeidspartner. Avtale med ekstern samarbeidspartner er terminert og ny avtale er etablert med Viken fylkeskommune. Arbeidet er satt tilbake i tid grunnet Covid 19 og manglende kapasitet. Likeså er oppstarten av arealutvikling på hovedbiblioteket utsatt og byggearbeider startes opp i 2022.

Natur, miljø og friluftsliv

Mål: Ivareta natur, miljø og landskap, som grunnlag for bolyst og trivsel, rekreasjon, næring og arbeid.

Prioriterte tiltak/aktiviteter	Ansvar	Status
Utarbeide kommunedelplan for naturmiljø	P&U	 I rute
Kartlegging av kommunens friluftslivsområder – nasjonalt prosjekt	P&U	 I rute
Mulighetsstudie - alternativt kollektivtilbud for ungdom, eldre m.m	P&U	 Ikke påbegynt
Oppdatere kommunens viltkart	P&U	 I rute
Prosjekt - videreutvikle Slåttahøl-området som sentrumsnært friluftsliv- og aktivitetsområde	P&U	 I rute

Evt. avvik/forsinkelser:

Mulighetsstudie- alternativ kollektivtilbud. Vurderes som en del av prosjektet «Trafikk og grønn mobilitet» og «Tettstedspakke Geilo».

Viltkart. Innarbeides som en del av kommunedelplan naturmangfold.

Båndtvang: Endring har vært på høring. Fremmes for sluttbehandling 2022.

Framlegg til Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv fremmes til politisk behandling første halvår 2022

ENØK-tiltak: Forutsetter stor del av egeninnsats. Strenge krav for å få støtte, f.eks. må en ha etablerte ladepunkt før en får støtte til innkjøp av kommunale el-biler. Fått støtte til noen prosjekter, bl.a. energitiltak Geilohallen.

Livsløp

Hol som oppvekstkommune

MÅL: Hol kommune vil være en kommune der alle barn og unge mestrer livene sine gjennom læring, tilhørighet og inkludering i hele oppveksten.

Prioriterte tiltak/aktiviteter	Ansvar	Status
Utvikle uteområder ved Geilo barne- og ungdomsskole (planlegging)	KO/TE	● I rute
Prosjektering av nytt barneskolebygg ved Geilo barne- og ungdomsskole, basishall og utvidelse av arealene til NTG, ref. HØP 2019 vedtakspunkt 34. (planlegging)	TE	● I rute
Videreføre «foreldreskole», (Digital dømmekraft), utprøving på flere klassetrinn og i barnehage	KO	● Forsinket
Implementere nye rutiner for tilpasset opplæring og arbeide for å få til et tolærersystem i sentrale fag fra høsten 2021	KO	● Forsinket
Pilot/ utprøving av nettbrett som verktøy i tilpasset opplæring i skole	KO	● Ikke påbegynt
Fortsette arbeidet med regionalt prosjekt , inkluderende læringsmiljø i barnehage og skole	KO	● I rute
Arbeide med fagfornyingen i skolene, nye læreplaner fra høsten 2020 og 2021	KO	● I rute
Følge opp den nye leseplanen og implementere den. I tillegg skal barnehage, skole og bibliotek samarbeide om lesing/leseprosjekt.	KO	● I rute
Rekruttere kvalifisert personell for å arbeide med barn/elever med store hjelpebehov. Disse må også kunne gå inn i koordinatroroller.	KO	● Forsinket

Kommentar til avvik/forsinkelser:

Prosjektering av nytt barneskolebygg ved Geilo barne- og ungdomsskole, basishall og utvidelse av arealene til NTG og uteområder avventer avsluttet grunnverv og realisering av infrastrukturtiltak både øst og vest for skole- og idrettsområdet.

Videreføring av "foreldreskolen" er forsinket grunnet Covid-19, men arbeid med dette vil bli tatt opp igjen så snart det lar seg gjøre.

Grunnet pandemien er arbeidet med tilpasset opplæring og tolærersystem forsinket.

Utprøving av nettbrett som verktøy i tilpasset opplæring ble utsatt grunnet manglende finansiering. Dette står på programmet for 2022.

Rekruttering av personell for å arbeide med barn/elever med store hjelpebehov er forsinket da den økonomiske rammen for Kultur- og oppvekstetaten ikke ga mulighet for det.

Kvalitetsresultater barnehage og grunnskole

Viser til grundig informasjon i kvalitetsmeldingen som orienteres politisk i UKL og Kommunestyret våren 2022.

Barnehage

I Foreldreundersøkelsen fra Utdanningsdirektoratet (UDIR) får foreldre og foresatte uttale seg om barnehagetilbudet, barnas trivsel, utvikling, informasjon, tilfredshet med lokaler og uteareal og samarbeidet mellom hjem og barnehage. Undersøkelsen blir gjennomført i Hol kommune hvert år mellom 1.november og 20.desember.

Resultatene fra foreldreundersøkelsen brukes som en hjelp til å vurdere og utvikle barnehagetilbudet. Den enkelte barnehage benytter resultatene i dialogen med foreldrene og lager handlingsplaner for videre utvikling av barnehagen.

Svarprosenten på undersøkelsen er 69,2% noe som er en oppgang fra 2020 da svarprosenten var 55,3%.

Undersøkelse	Inviterte	Besvarte	Svarprosent
Foreldreundersøkelsen	195	135	69,2%

Total tilfredshet kan få en høyest mulig skår på 5,0. I 2021 var skåren på 4,5. Sammenlignet med Oslo og Viken og nasjonalt ligger barnehagene i Hol ganske likt på alle områder.

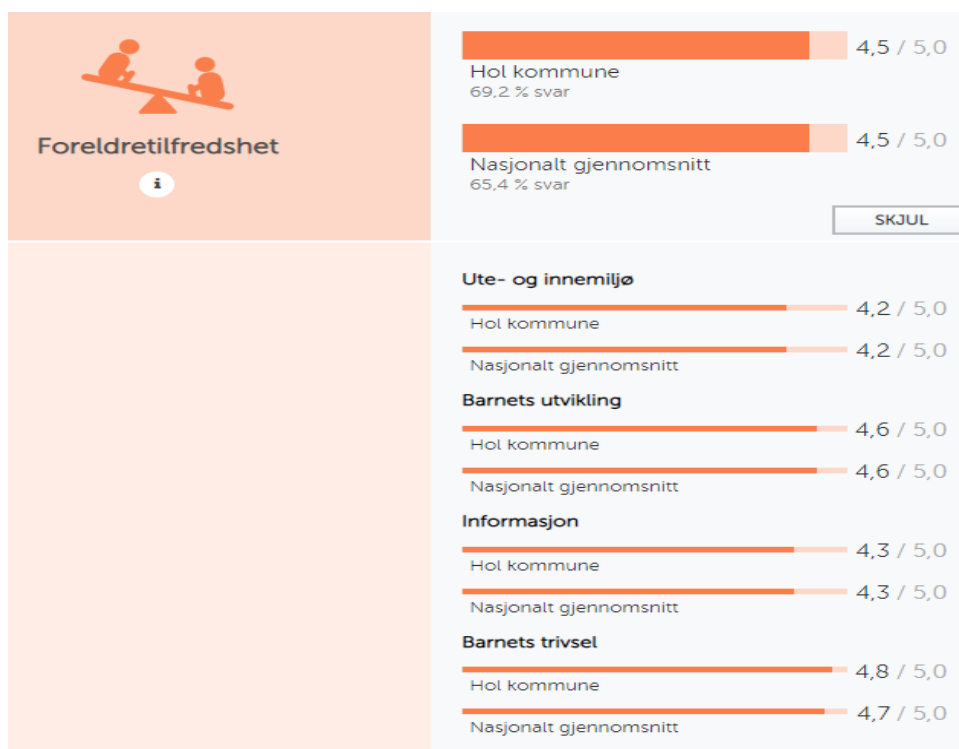
Barnehagene i Hol kommune:

Ulike faktorer	Snitt
Ute- og innemiljø	4,2
Relasjon mellom barn og voksen	4,5
Barnets trivsel	4,8
Informasjon	4,3
Barnets utvikling	4,6
Medvirkning	4,2
Henting og levering	4,5
Tilvenning og skolestart	4,5
Tilfredshet	4,5

Barnehagene i Oslo og Viken:

Ulike faktorer	Snitt
Ute- og innemiljø	4,1
Relasjon mellom barn og voksen	4,5
Barnets trivsel	4,7
Informasjon	4,3
Barnets utvikling	4,6
Medvirkning	4,3
Henting og levering	4,4
Tilvenning og skolestart	4,5
Tilfredshet	4,5
Samisk bok	4,8

Nasjonalt:



Grunnskole

Elevundersøkelse 2021

Tabellen viser resultater fra Elevundersøkelsen fra Utdanningsdirektoratet høsten 2021.

Undersøkelsen er obligatorisk for 7. og 10.trinn. Resultater fra Hol sammenlignet med nasjonalt snitt vises i tabellen.

Indikator og nøkkeltall	Hol kommune skoleeier 10.trinn	Nasjonalt 10.trinn	Hol kommune skoleeier 7.trinn	Nasjonalt 7.trinn
Læringskultur	3,8	3,8	3,7	3,9
Elevdemokrati og medvirkning	3,3	3,4	3,5	3,7
Faglig utfordring	4,2	4,3	3,8	4,0
Felles regler	3,9	4,0	4,0	4,3
Trivsel	4,0	4,1	3,9	4,1
Mestring	3,9	3,9	3,8	4,0
Utdanning og yrkesveiledning	3,7	3,8		
Støtte fra lærerne	4,0	4,0	4,1	4,3
Motivasjon	3,4	3,4	3,3	3,6
Vurdering for læring	3,3	3,3	3,6	3,7
Støtte hjemmefra	4,2	4,1	4,1	4,2
Mobbing på skolen, 2-3 ganger i måneden eller oftere. (i %)	*	5,7%	*	7,9%

Resultatet vises ikke hvis 1-4 elever har svart at de opplever mobbing på skolen. Dette vises ved en *.

Tabellen viser andelen elever som svarer at de blir mobbet av medelever, mobbet digitalt (på skolen) og/eller mobbet av voksne på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere.

Skalaen går fra 1-5, der 5 er det høyeste. Elevundersøkelsen kartlegger de mest sentrale forholdene ved elevenes læringsmiljø.

Resultatene varierer fra kull til kull. På 7.trinn i 2021 ser vi at innen trivsel, faglig utfordring og støtte fra lærerne er det en liten nedgang fra 2020, noe det også er på landsbasis. Det er få elever på dette trinnet som oppgir at de har blitt mobbet de siste månedene.

På 10. trinn er resultatene i elevundersøkelsen omtrent som i 2020 og jevnt med resultatet for hele landet. De skårer fortsatt høyt på støtte fra lærerne og hjemmefra og omtrent det samme på trivsel, faglig utfordring og arbeidsro. På spørsmålet om *mobbing på skolen 2-3 ganger i måneden eller oftere* vises ikke resultatet hvis 1-4 elever har svart at de opplever mobbing på skolen.

Nasjonale prøver

Nasjonale prøver gjennomføres på høsten på 5., 8. og 9.trinn. Det er elevenes grunnleggende ferdigheter i lesing og regning i alle fag og deler av faget engelsk elevene prøves i. Resultatet her er presentert som gjennomsnittlig skala-poeng.

Indikator	Hol 5.trinn	Landet 5.trinn	Hol 8.trinn	Landet	Hol 9.trinn	Landet
Engelsk	52	51	47	50		
Lesing	46	50	45	50	47	53
Regning	47	50	48	50	53	53

Nasjonale prøver i engelsk gjennomføres kun på 8. trinn. 9.trinn gjennomfører samme prøve som 8.trinn i lesing og regning og det er en forventning om at resultatene ligger over resultatet på 8. trinn. 9. trinn har ingen prøve i engelsk.

Fritak: Det er så få elever som er fritatt, at tall ikke oppgis.

For elevene på årets 9.trinn er resultatene slik:

Lesing 2020-2021: 49 skalapoeng (8.trinn)

Lesing 2021-2022: 47 skalapoeng

Regning 2020-2021: 48 skalapoeng

Regning 2021-2022: 53 skalapoeng

I den grunnleggende ferdigheten lesing har elevene skåret lavere fra 8.trinn til 9.trinn, fra 49 til 47, men i regning har det vært en økning fra 48 til 53 skalapoeng.

På 5.trinn er det en økning i resultatet på engelsk fra 50 til 52 skalapoeng i 2021. Det er en nedgang i lesing fra 48 til 46, og en økning i regning fra 46 til 47 skalapoeng.

På 8.trinn er det en nedgang i både engelsk og lesing, og det samme resultatet som i fjor i regning.

På 9.trinn er det en nedgang i lesing og regning. Sammenlignet med landet, ligger vi på samme skalapoeng i regning, og noe under i lesing.

Skolene fokuserer på tilpasset opplæring, og det er et mål å heve elever som skårer lavt på de laveste mestringsnivåene, utjevne prestasjonene mellom jenter og gutter, samt å tilpasse undervisningen godt til elever som skårer høyt.

Resultatene varierer innad på skolene og mellom barneskolene. Resultatene av de nasjonale prøvene blir sett i sammenheng med all annen kartlegging og vurdering rundt elevene, som gir skolene god informasjon om hvordan tilrettelegge best mulig for hver enkelt elev videre.

Grunnskolepoeng

Grunnskolepoeng er beregnet som summen av elevenes avsluttende karakterer, delt på antall karakterer og ganget med 10. Grunnskolepoeng er et mål for det samlede læringsutbytte etter avsluttet grunnskole og benyttes som kriterium for opptak til videregående skole.

Tabellen viser gjennomsnittlig grunnskolepoeng i Hol kommune sammenlignet med det nasjonale snittet de fem siste årene.

Indikator	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21
Hol kommune skoleeier	39,0	40,9	40,0	41,3	45
Nasjonalt	41,4	41,8	42,0	43,1	43,3

Grunnskolepoeng for 2020-2021 i Hol Kommune er høyt. Avgangselevne i Hol kommune hadde i snitt høyere grunnskolepoeng enn nasjonalt og snittet for sammenlignbare kommuner i Hallingdal. Jentene ligger godt over det nasjonale snittet, som er på 45,6, og i Hol på 48,4. I fjor var snittet på jenter 46,1. Guttene i Hol Kommune ligger på 41,7 for 2020-2021, det nasjonale snittet for gutter er på 41,1.








Nasjonalt - Fylke - Kommune - Enhet	Begge kjønn		Gutt		Jente	
	Grunnskolepoeng	Antall elever	Grunnskolepoeng	Antall elever	Grunnskolepoeng	Antall elever
+ Hol	45,0	46	41,7	23	48,4	23

Gjennom flere år har en sett at det er stor forskjell i resultatene mellom jenter og gutter. Dette er også en nasjonal trend og det blir sett på ulike tiltak både i Hol og på nasjonalt nivå. Det jobbes blant annet med overgangen fra barnehage til skole, tidlig innsats og intensive tiltak tidlig i opplæringsløpet, dersom elever blir hengende etter. Det jobbes samtidig med større fokus på tilpasset opplæring, mer praktisk undervisning, et tettere tverrfaglig samarbeid og å øke lærernes kompetanse gjennom videre- og etterutdanning.

Resultatene fra Elevundersøkelsen, Nasjonale prøver og grunnskolepoeng er en del av Kvalitetsmeldingen som presenteres og drøftes i UKL og Kommunestyret våren 2022.

Hol som helse- og omsorgskommune

MÅL: Innbyggere og gjester i Hol kommune skal føle trygghet for egen helse og velferd.

Prioriterte tiltak/aktiviteter i 2021	Ansvar	Status
Implementering av prosjekt «Trygg oppvekst» - Bedre kartlegging, koordinering og tverrfaglig innsats for risikoutsatte barn – BTI.	HO/KO	 I rute
Videreutvikle familiehuset for å sikre tverrfaglig innsats og god oppfølging av barn og unge på tvers av etater og instanser.	HO	 I rute
Være en aktiv aktør i Hallinghelse og regionalt samarbeid i forhold til tjenesteinnovasjon, utviklingsprosjekt, kompetanse, ressursdeling, oppfølging av avtaler og andre nødvendige samhandlingstiltak.	HO	 I rute
Kartlegging, planlegging, implementering og gjennomføring av <i>Leve hele livet</i> . St.meld 15- kvalitetsreform for eldre (prosjekt 2019-2023).	HO	 I rute
Utarbeide en helhetlige plan for utvikling av, og investering i bygg til helse- og omsorgsformål (omsorgsplasser, sykehjemsplasser, pasientbehandling, personalbaser) på kort og lang sikt.	HO/TE	 Forsinket
Utvikle gode dagsenter samt lavterskel tilbud for aktivitet og sosiale møteplasser i samarbeid med frivillige.	HO	 Forsinket
Vurdere løsninger for ressursutnyttelse og styrking av helse og omsorgstjenestene med fokus innovasjon, hverdagsrehabilitering-, mestring, velferdsteknologi og e-helse.	HO	 Forsinket
Utrede velferdsteknologilab på Geilo for demonstrasjon av velferdsteknologi for brukere, ansatte og pårørende.	HO/TE	 Ikke påbegynt
Sikre god bosetting og integrering av flyktninger	HO/ KO	I rute

Kommentar til avvik/forsinkelser:

I forbindelse med utbrudd av Korona /Covid 19 ble mye av prosjekt og utviklingsarbeid redusert/satt på vent. Dette har også preget 2021.

Trygg oppvekst – BTI: Første del av prosjektet ble sluttrapportert til BUFDIR i desember 2020. Det er utarbeidet regionale handlingsveiledere og det er kommet på plass en digital plattform for handlingsveiledere. Det er gjennomført en kartlegging blant ansatte i barnehager og skoler i Hol kommune om kunnskap om tverrfaglig samarbeid. Det er satt i gang et regionalt prosjekt med nye prosjektmidler for videre implementering i år 2022.

Familiehuset:

Familiehuset er i drift og har et utvidet lavterskeltilbud til familier med behov for ekstra støtte. Familiehusets videre utvikling sees i sammenheng med prosjektet *Sammen om endring, Trygg oppvekst* og andre utviklingstiltak og prosjekt.

Leve Hele Livet: Det har vært engasjert en prosjektleder jfr. punktvedtak 19 a i HØP 2021. Flere aktiviteter er igangsatt i samarbeid med Frivilligsentralen og velferdssentrene.

Arbeid med **velferdsteknologi** er kommet godt i gang. Det ble i HØP 2021-2024 avsatt 100 % prosjektstilling til å jobbe med dette. Dette er viktig for å videreutvikle velferdsteknologi, noe som på sikt vil kunne gi innsparinger. Det er et styrket interkommunalt samarbeid gjennom Hallinghelse. Dette samarbeidet er nyttig, både for å øke kompetanse i kommunene, dele erfaringer, sikre oppfølging av avtalen med leverandør, forankring hos ledelse, IKT, tjenestetildeling og PVO.

Det er fullført spredningsprosjektet for trygghet og mestring i regi av Det nasjonale velferdsteknologiprogrammet. I løpet av 2021 har det vært fokus på:

- Kartlegging og tildeling
- Gevinstkartlegging, oppfølging og realisering
- Personvern og informasjonssikkerhet
- Fra prosjekt til drift. Helhetlig tjenestemodell.

Teknologien som ble tatt i bruk: Implementert digitalt tilsyn på Kringlemyr 10. Totalt 13 enheter på 12 boliger. Dette ble tatt i bruk for å øke kvalitet i tjenesten. Effekten av implementering er, i tillegg til økt kvalitet i tjenesten, økt trygghet for brukere, pårørende og ansatte.

Utprøvd digitalt tilsyn hos fire hjemmeboende i tre måneder. Dette sparte over 200 km i kjøretid, reduserte tidsbruk ved tilsyn, økte trygghet for brukere og pårørende og ga større frihet og mestring hos brukere.

Det ble tatt i bruk 3 mobile trygghetsalarmer med gps. To av dem er i bruk fortsatt, her er det pårørende som mottar varsler.

Digitale trygghetsalarmer har vi fortsatt i bruk. Ca 100 stk.

Vurdert å ta i bruk medisineringsstøtte i hjemmesykepleien. Her har det vært forsinkelser av flere grunner. Følges opp i 2022.

Kompetanseheving: Det er startet Velferdsteknologiens ABC i høst. Dette vil øke kompetansen innen velferdsteknologi hos ansatte og ledere i kommunen. 10 deltagere fra 4 avdelinger meldte seg på kurset.

Hverdagsrehabilitering er stoppet helt opp i mangel på ressurser fra hjemmetjenesten.



Arbeidet med å revurdere og videreutvikle etatens helhetlige plan for utvikling av, og investering i bygg til helse- og omsorgsformål, Bygg og Bo, videreføres i 2022. Arbeidet ble nedprioritert grunnet covid 19.

Bosetting av flyktninger er gjennomført på en god måte i 2021. Det er bosatt to familier i kommunen, jfr. punktvedtak 20 i HØP 2021.

Arbeid og næringsutvikling

Eksisterende næringer

MÅL: Styrke de eksisterende næringer og bidra til utvikling og nyskaping i støttenæringer

Prioriterte tiltak/aktiviteter i 2021	Ansvar	Status
Kreve tydelige og realistiske visualiseringer av utbyggingsområder i plandokumenter.	P&U	 I rute
Fornye grunneieravtaler for stier og løyper	P&U	ferdig
Utarbeide næringsstrategi som grunnlag til revisjon av arealplaner	P&U	I rute
Følge opp Handlingsplan for Hol nasjonalparkkommune og iverksette nødvendige tiltak for å oppfylle kriteriene for nasjonalparkkommuner under merkevaren Norges nasjonalparker	P&U	 I rute

Avvik/forsinkelser:

Oppfølging varme/kalde senger: Samarbeider med Hemsedal kommune for å se på de juridiske utfordringer med regelverket og oppfølging. Det arbeides sammen med KS mot Kommunaldepartementet for å avklare de juridiske grunnlagene kontroller. Fremmes egen sak til politisk behandling våren 2022.

Arbeidet med næringsstrategi er igangsatt vinteren 2021/22. Kommunen har engasjert Menon Economics AS til å gjøre forberedende analyser.

Hva innbyggerne arbeider med

Næring	Sysselsatte personer Hol Kommune 2020	Sysselsatte personer Hol Kommune 2021
00-99 Alle næringer	2397	2477
01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	88	88
05-43 Sekundærnæringer	566	582
45-82 Varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finanstjen., forretningsmessig tjen., eiendom	864	918
84 Off.adm., forsvar, sosialforsikring	97	109
85 Undervisning	171	176
86-88 Helse- og sosialtjenester	450	440
90-99 Personlig tjenesteyting	116	128
00 Uoppgitt	45	36

Kilde: Registerbasert sysselsetting, SSB, tall pr 4. kvartal 2020. <https://www.ssb.no/kommunefakta/hol>

Det er flere sysselsatte personer i Hol kommune i 2021 enn i 2020. De fleste arbeider innen varehandel, hotell og restaurant, samferdsel, finans – og forretningsmessig tjenester eller eiendom.

Ny næringsutvikling og innovasjon

MÅL: Kommunen skal kjennetegnes av et mangfoldig arbeids- og næringsliv, med utvikling av nye næringer og interessant arbeid til alle.

Prioriterte tiltak/aktiviteter	21	22	23	24	Ansvar	Status
Synliggjøre tilgjengelige, regulerte områder avsatt til næringsutvikling i Hol kommune gjennom ny næringsstrategi	X	X			P&U	● Ikke påbegynt

Avvik/forsinkelser:

Arbeidet med næringsstrategi starter høsten 2021.

Infrastruktur

Samferdsel

MÅL: Effektiv, trygg og miljøvennlig transport til og fra, og innad i kommunen.

Prioriterte tiltak/aktiviteter	Ansvar	Status
Etablering av avkjørsler og parkeringsplasser til Geilo skole- og idrettsområde jf. HØP 2019, K-sak 90/18	TE	● Forsinket
Realisering av trafiksikkerhetstiltak Geilo skole og samfunnshus i henhold til vedtatt detaljreguleringsplan ref. HØP 2019	TE	● Forsinket
Gjennomføre tiltak i reguleringsplan for Geilo sentrum, trafikkavvikling	TE	● I rute
Vurdere anskaffelse av transporttjenester som ledd i kommunedelplan for trafiksikkerhet	Felles-tjenester	● Forsinket

Avvik/forsinkelser:

Store utfordringer med grunnverv har gjort at prosjekt 143 har hatt dårligere progresjon enn forventet. Det er forventet at fysisk prosjektgjennomføring vil komme i gang i løpet av 2022 og at prosjektet vil følge den oppsatte tidsrammen.

Gjenstående arbeid knyttet til reguleringsplan Geilo sentrum blir avsluttet 2022.

Oppstart mulighetsstudie for Geilojordet er forsinket, men det er gjennomført en innledende brukerundersøkelse for å kartlegge behov. Mulighetsstudiet vil bli ferdig våren 2022, med forslag til alternative løsninger.

Det ble etablert 19 ladepunkt/stasjoner på Geilojordet i 2021 etter gjennomført konkurranse med interessenter.

Regulere gang- og sykkelvei: Prioriteringer gjøres i planstrategi. Tiltaket er avhengig av bevilging i budsjettet både i Statens vegvesen, kommunen og i fylkeskommunen.

Tabellen under viser antall passasjerer inkludert skoleskyss med Brakar kollektivtransport for lokallinjene i Hol kommune og Kongsberg-Geilo. Det er 8 % økning i antall passasjerer fra 2020 til 2021. Sommeren 2021 ble linje 330 splittet i 330 (ordinære turer) og 332 (skoleturer).

Linje	2018	2019	2020	2021
330 Nesbyen - Gol - Geilo	135 264	142 170	97 240	82 171
331 Hagafoss - Myrland	17 641	17 195	10 386	12 825
332 Flå - Gol - Geilo				22 943
333 Geilo - Dagali	5 427	5 758	5 098	5 488
334 Geilo - Ustaoset - Haugastøl	8 205	6 646	3 737	5 045
345 Geilo - Tuva	234	251	239	211
420 Kongsberg - Geilo	79 598	68 382	49 393	51 520
Sum	246 369	240 402	166 093	180 203

Kilde: Brakar

Teknisk infrastruktur

MÅL: Hol kommune skal ha en effektiv og miljøvennlig infrastruktur.

Prioriterte tiltak/aktiviteter i 2021	Ansvar	Status
Vann-, avløps- og renovasjonsanlegg i forbindelse med avkjørsler til Geilo skole – og idrettsområde jf. HØP 2019, K-sak 90/18	TE	● Forsinket
Hindre innlekkasje på avløpsnett og sikre framtidig renskapasitet, Ustaoset RA	TE	● I rute
Redusere inn-/utlekkasje på VA-nett og sikre framtidig renskapasitet og vannkvalitet/-kvantitet på Geilo	TE	● I rute
Prosjektere tiltak for å få kontroll med avløpsrensing i Hol / Holsåsen	TE	● I rute

Prioriterte aktiviteter innen teknisk infrastruktur er også:

- Sikre utbygging av infrastruktur gjennom rekkefølgekrav i reguleringsplaner.
- Innarbeide og gjennomføre utbyggingsavtaler for utbygging av infrastruktur

Evt. avvik/forsinkelser:


VAR knyttet til P-143 er forsinket i påvente av avsluttet grunnerverv / ekspropriasjon, jfr. tidligere punkt.

Nasjonale Kostra-resultater viser at det er 100 % selvkostgrad for vann – og avløpsnett i kommunen, dvs. At kostander og inntekter ikke berører det ordinære driftsbudsjettet, men finansieres utelukkende av gebyrer.

Status for utlekkasjer fra vannforsyningsnettet og innlekkasjer til avløpsnettet, viser at det er en vesentlig utfordring for vannverkene og rensanleggene og må vektlegges enda mer i framtidige vedlikeholdsplaner. Det er utført utbedringer, spesielt på Ustaoset siste år, men fortsatt gjenstår mye arbeid og da særlig på Geilo. Mye av utfordringene er knyttet til private anlegg som er påkoblet det kommunale nettet og det gjør det vanskeligere å håndtere.

Samfunnssikkerhet og beredskap

MÅL: Et trygt og beredt samfunn

Prioriterte tiltak/aktiviteter	Ansvar	Status
Planlegge og prosjektere beredskapssenter, ref. K-sak 43/19	TE / Beredskaps-rådgiver	 Forsinket

Prioriterte aktiviteter innen samfunnssikkerhet og beredskap er også:

Oppfølging av ROS-analysen, vedtatt 31.10.18 når det gjelder

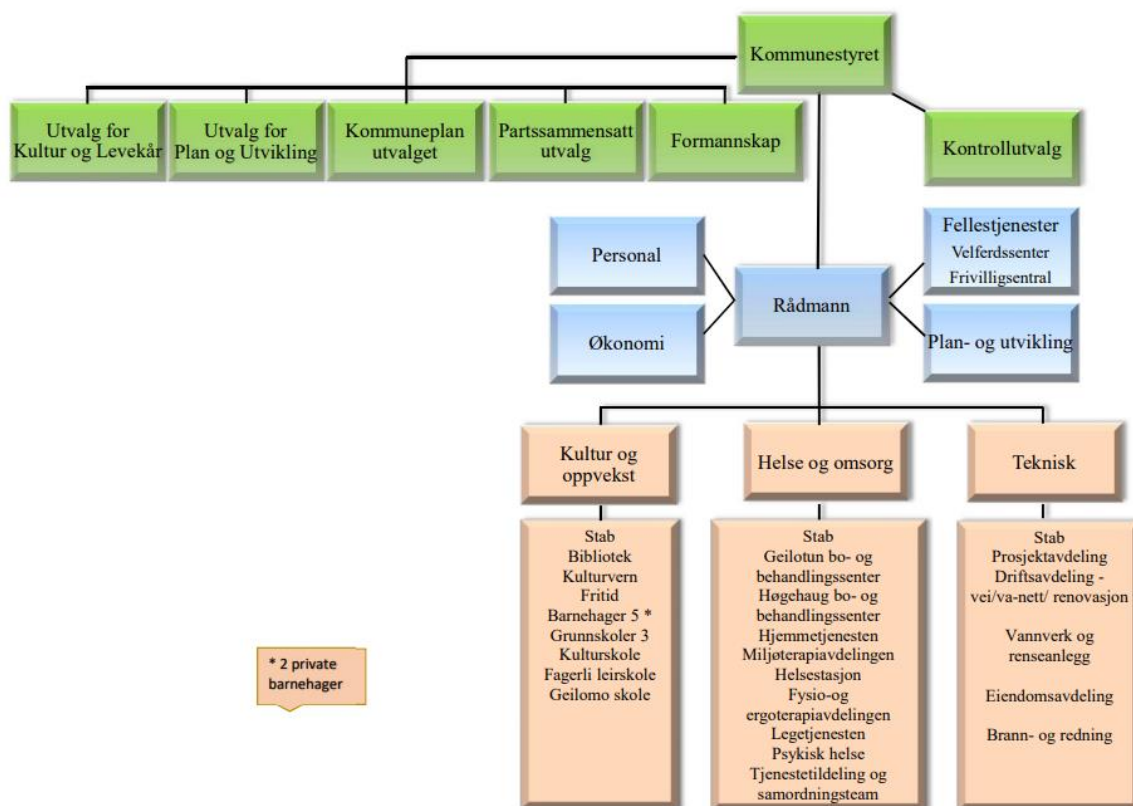
- Kriseplaner og sektorplaner for beredskap: Plan for kommunal kriseledelse er revidert februar 2021. Sektorplaner mangler status
- Tettere regionalt plansamarbeid for beredskap: Under utvikling
- Lokale øvelser – tilpasset behov og prioritet: Utsatt grunnet pandemien
- Sektorvis kompetanseheving innen beredskap: Utsatt grunnet pandemien
- Forebyggende arbeid og tiltak – tilpasset klimautfordringene: Utsatt grunnet pandemien
- Påse at Hol kommune er riktig dimensjonert for å håndtere uønskede hendelser: Har hatt høyt fokus siste året, og vurderes jevnlig

Evt. avvik/forsinkelser:

I henhold til politisk vedtak skal Beredskapssenteret utredes med plassering vest for Monter.

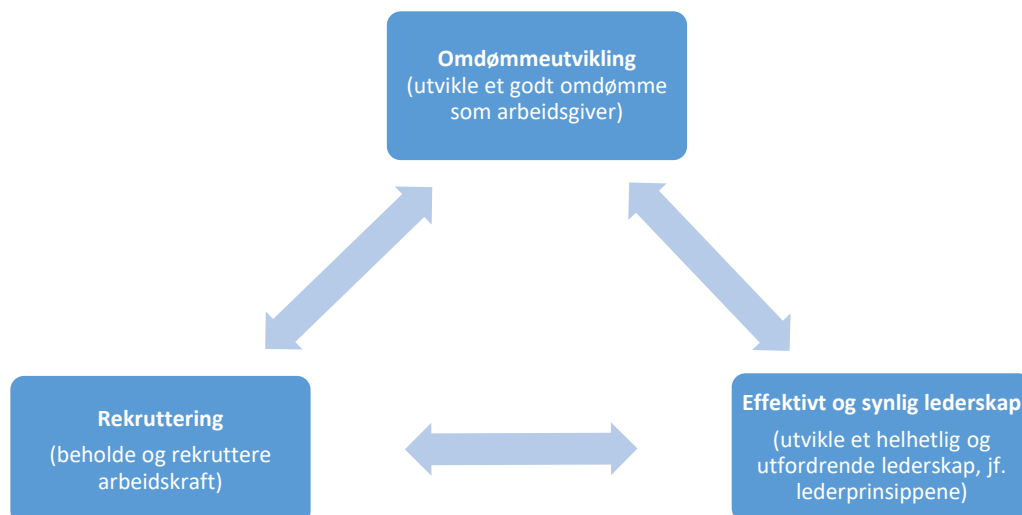
Prosjektering av Beredskapssenter/ Brannstasjon har blitt forsinket pga. utfordringer med framdrift i planarbeidet for det aktuelle tomtearealet. Videre arbeid med grunnnerv og detaljregulering av den aktuelle tomte vil sannsynligvis forsinke framdrifta i forhold til det tidligere framdriftsvurderinger.

4. Organisasjonen Hol kommune



Arbeidsgiverstrategi

Arbeidsgiverstrategien legger føringer for de valg og prioriteringer arbeidsgiver foretar overfor medarbeiderne. God arbeidsgiverpolitikk og et godt omdømme skal sikre tilstrekkelig og kompetent bemanning. Arbeidsgiverstrategien er vedtatt for tidsrommet 2010 – 2020.



Omdømmeutvikling

MÅL: *Utvikle et godt omdømme som arbeidsgiver*

Strategier for å nå målet

Hol kommune skal:

1. være en synlig arbeidsgiver med mange spennende jobbmuligheter som må kommuniseres ut i arbeidsmarkedet.

Rekrutteringsverktøyet EasyCruit bidrar til reduserte saksbehandlingstider. Kommunene i Hallingdal er knytta opp mot portalen «Jobb i Hallingdal, en digital møteplass for arbeidsgivere, jobbsøkere og personer som ser på Hallingdal som en mulig fremtidig arbeidsplass. tillegg er kommunen knyttet seg opp mot portalen Karriere.no som når ut til 70.000 brukere/mnd. Kommunene har inngått en fellesavtale med Hallingdølen på felles annonsering på faste dager, med formål om å rekruttere familier til Hallingdalsregionen.

Effektivt og synlig lederskap

MÅL: *Utvikle et helhetlig og utfordrende lederskap*

Strategier for å nå målet:

Hol kommune skal:

1. være innovativ og omstillingsdyktig. Omstilling vil i årene som kommer være en kontinuerlig prosess med fokus på bedre tjenester og mer effektiv forvaltning. Det betyr i praksis at vi må jobbe på nye måter.
2. lederopplæring og utvikling av kjernekompetanse. Ikke gjennomført i 2021.

3. KS læring er delvis tatt i bruk og det gjenstår å iverksette og motivere medarbeidere til å ta det mer aktivt i bruk. Ved bruk av KS læring skal Hol kommune utvikle egne nettkurs eller ta i bruk nettkurs som er utviklet av andre kommuner.
4. i samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene vurdere ulike tiltak som skal bidra til reduksjon av sykefraværet. Det er etablert ei prosjektgruppe bestående av hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, ansattrepresentant og arbeidsgiver som jobber med å etablere tiltak. Virkemidlene som vil bli tatt i bruk kan være de løpende prosessene som skjer i regi av KS, NAV og IA-avtalen.

Hol kommunes målsetning er å øke nærværet, det vil si å redusere sykemeldte og egenmeldte fravær, samt å utvikle heltidskultur blant de ansatte.

MÅL: Beholde og rekruttere arbeidskraft

For å levere gode tjenester til brukerne er det viktig å tiltrekke seg og beholde dyktige medarbeidere. Et viktig ledd i dette er å styrke kommunens attraktivitet som arbeidsgiver gjennom systematisk arbeid med omdømme. Her har kommunen i større grad tatt i bruk forskjellige plattformer for å skape større interesse for kommunen som arbeidsplass.

Kommunen har i 2021 hatt store rekrutteringsutfordringer innenfor helse- og omsorgssektoren.

Regionalt jobbes det med å få etablert desentralisert studietilbud for sykepleiere med oppstart høsten 2022 på Torpomoen.

Inkluderende arbeidsliv

Hol kommune ble inkluderende arbeidslivsbedrift 01.09.2002 og har tilslutta seg ny avtale lokalt med varighet ut 2022, jf. sentral IA-avtale.

Bedriftshelsetjenesten

I 2021 har Hol kommune hatt et samarbeid med Hallingdal og Valdres BHT. De gir bistand innenfor fysiske og organisatoriske endringer, sykefraværarbeid, arbeidshelse, psykososialt arbeidsmiljø, ergonomi, inneklima, lovpålagte helseundersøkelser, grunnopplæring for verneombud og HMS-opplæring for ledere.

Egen årsrapport behandlet i Arbeidsmiljøutvalget hvert år. BHT deltar på møtene i AMU. I 2021 ble ikke alle planlagte aktiviteter fulgt opp grunnet Covid-19. Noen aktiviteter ble utsatt til 2022. Planlagte aktiviteter i 2021 var på 220 timer.

Avvik

I driftsåret 2021 ble det registrert 439 avvik totalt. Avvikene følges opp av nærmeste arbeidsgiver med relevante tiltak. Avvikene registreres i eget avvikssystem. Avvikene og restanser på avvik legges fram kvartalsvis i arbeidsmiljøutvalget (AMU). I forhold til virksomhetens størrelse er det underrapportering på avvik.

Seniorpolitiske tiltak

Et tiltak kommunen bruker for å beholde arbeidskraft er seniorpolitiske tiltak. Tiltaket går ut på at medarbeidere passert 62 år får velge mellom et seniortillegg i form av lønnstillegg, eller redusert stilling på inntil 10 %, med å opprettholde full lønn, for medarbeidere med stillingsstørrelse på 75 % eller mer. Målet er å beholde kompetanse i organisasjonen. Tabellen viser antall ansatte som benytter seg av dette.

	Seniortillegg	Redusert stilling
Kvinner	8	15
Menn	4	2
Totalt	12	17

De seniorpolitiske tiltaka ble revidert i PU, i maimøtet 2021. I forbindelse med nye tiltak ble tidligere seniortillegg tatt bort. I de nye tiltaka ble en stående på kun seniordager, med virkning fra 01.07.2021.

Fravær i Hol kommune i 2021

Arbeidsmiljøutvalget har i sak 4/21 vedtatt differensierte resultatmål for sykefraværet i 2021. De nye fraværsmålene pr. etat er innarbeidet i Visma BI, og vises i tabellen under.

I driftsåret 2021 kan en se at sykefraværet steg kraftig i september, deretter en nedgang i tidsrommet september – desember 2021.

I år og i fjor - Inkluderer sykemeldinger og egenmeldinger



Grønn linje er sykefraværet i 2021. I tabellen vises fravær pr etat i årene 2018-2021.

Fravær pr etat	2018	2019	2020	2021	Mål (2021)
Sentraladministrasjonen	3 %	2,9 %	4,6 %	3,7 %	3,2 %
Kultur og oppvekst (Undervisning i komm.forv.)	7 %	7,3 %	6,3 %	10,7 %	6 %
Helse og omsorg	8 %	8,7 %	8,8 %	13,8 %	7 %
Teknisk etat	7,6 %	6,4 %	7,2 %	7,4 %	6 %
Hol kommune (alle næringer i kommuneforv.)	7,1 %	7,3 %	7,3 %	10,7 %	6,2 %

Fraværet er lavere i Hol kommune enn generelt i kommuneforvaltningen i Norge. Dette gjelder også sektorene administrasjon, undervisning og helsetjenester.

Prosjekt NærVær

Hol kommune har fått tilskudd på kr. 200.000,- i 2020. fra KLP i forbindelse med prosjekt NærVær. Ei arbeidsgruppe har arbeidet med organisasjonskultur gjennom medvirkning fra medarbeidere på flere virksomheter. Her har det blitt sett på kontinuerlig forbedring som kan bidra positivt til kvalitet, arbeidsglede og effektivitet. Prosjektet pågår fortsatt. Det er fokus på å øke nærværet.

Bemanning i Hol kommune i 2021

I 2021 var det 576 medarbeidere i Hol kommune, en økning med 9 medarbeidere fra 2020. Det var 460,7 årsverk, som er økning med 2 årsverk fra 2020.

Etat	Antall Årsverk 2021	Antall Ansatte 2021
Sentraladm.	37,0	42
Kultur og oppvekst	176,4	206
Helse- og omsorg	173,4	222
Teknisk	69,4	100
Felleskjøkkenet	4,6	6
Sum	460,7	576

Kilde: Visma BI Årsrapport. I denne oversikten er følgende stillingstyper inkludert: Faste ansatte, midlertidige ansatte, vikarer i kommunen⁵, tillitsvalgte, ansatte som mottar driftstilskudd.

Likestilling og tiltak mot diskriminering

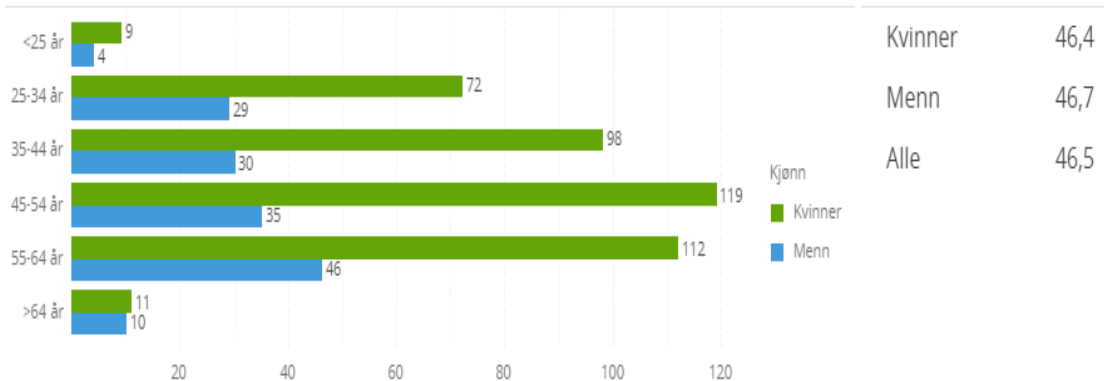
Kommunens verdigrunnlag uttrykker at ethvert menneske er unikt, ukrenkelig og helhetlig, med uante muligheter mentalt, fysisk og sosialt. Ethvert menneske har rett til å bli møtt med forståelse og respekt til å bli inkludert i fellesskapet.

For fag – og lederstillinger, ansatte som arbeider med barn og unge der det ene kjønn er underrepresentert, skal følgende tekst tas inn i utlysningsteksten: *Kvinner/menn oppfordres til å søke*. I Hol kommune er det tilsatt 422 kvinner og 154 menn.

For stillinger hvor arbeidsoppgavene/tjenestene retter seg mot målgrupper hvor det er innbyggere eller mottakere med flerkulturell bakgrunn skal det vurderes å ta inn følgende tekst inn i utlysningsteksten: *Personer med flerkulturell bakgrunn oppfordres til å søke*.

⁵ Vikarer i undervisning er utelatt for å unngå dobbelttelling. Disse stillingstypene er også utelatt: lærlinger, kommunale engasjement, folkevalgte, ansatte i permisjon.

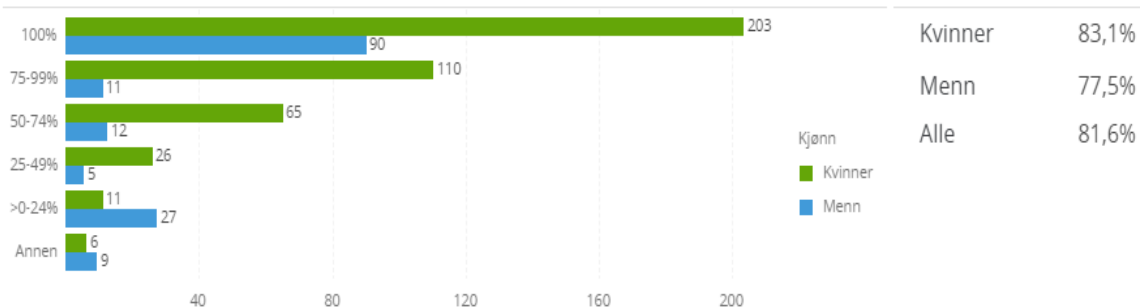
Alders- og kjønnsfordelt



Total stillingsstørrelse i virksomheten

203 av de kvinnelige ansatte har en stillingsbrøk på 100 %. Derrest følger 110 kvinnelige ansatte i stillingsbrøk 75 – 99 %.

Total stillingsstørrelse i virksomheten



Arbeidsgiver vurderer i forbindelse med vakanser og ledighet i stilling mulighetsrommet for utvidelse av stilling for medarbeidere som ønsker dette, jf. HTA. § 2.3 vedr. deltid.

Ledere fordelt på kjønn

På mellomledernivå er det andelsmessig flere kvinner blant lederne.

	Kvinner	Menn	Totalt
Rådmannens ledergruppe (HTA. Kap. 3.4.1)	3	5	8
Mellomledere (HTA. Kap. 3.4.2)	12	5	17
Øvrige ledere (HTA. Kap. 3.4.3)	16	6	22
Totalt	31	16	47

Det er i løpet av 2021 blitt en økning på ledere i HTA. Kap. 3.4.3, ledere med begrenset økonomi- og personalansvar.

Lærlinger i Hol kommune

I løpet av 2021 var det tilsatt 5 lærlinger på følgende avdelinger; Hol barnehage, Dagali- og Skurdalen oppvekstsenter, Geilotun, K10 og Høgehaug.

Hol kommune har fulgt opp KS sin målsetting på 1 lærling per 1000 innbygger i kommunen.

Lønnsdannelse

I 2021 var det et mellomoppgjør i KS-området, der det ble gitt en kombinasjon av sentrale tillegg og avsetning av pott til lokale lønnsforhandlinger. De sentrale tilleggene ble gitt med virkning fra 1. mai 2021 for alle arbeidstakere i kap. 4. Tilleggene variere med ansiennitet og stillingsgrupper, fra kr. 10.000,- for arbeidstakere i stillinger uten særskilt krav til utdanning med 0 års ansiennitet eller mer. Minimumsavlønningen for siste gruppe er med dette økt til 675.000,-

Nyutdannede lektorer med 0 års ansiennitet fikk et tillegg på 16.400,- og en ny garantilønn på minimum kr. 532.800,-. En adjunkt eller en spesialsykepleier med 16 års ansiennitet fikk et sentralt tillegg på kr. 17.500,- og vil med sine 4-årige U/H-utdanning være garantert en grunnlønn på bortimot 550.000,-.

Lærerne med tilleggfunksjoner som kontaktlærer, Teamleder fikk lokal økning på tilleggsfunksjonene. Det samme med sykepleiere og fagarbeidere i helse- og omsorg, som fikk rekrutteringstillegg.

Arbeidstakere i kap. 5 forhandler lønn kun lokalt.

5. Økonomiområdet

Driftsinntekter

Til årsbudsjettet ble det vedtatt premisser for driftsinntektene i vedtakspunktene 1, 2 og 4. Skatt på inntekt og formue ble utliknet i samsvar med Stortingets maksimalsatser for 2021. Eiendomsskatt ble utskrevet på alle faste eiendommer med skattesats 7 promille jfr. Eiendomsskatteloven 11. Med hjemmel i eiendomsskatteloven § 12 var skattesats for boliger og fritidsboliger 3 promille av vedtatt takst. Punkt 4 gebyrer og betalingssatser ble innkrevet ifølge satsene i gebyrregulativet.

Driftsinntektene i 2021 ble 677 mill. kr, dvs. 95,2 mill. kr. mer enn budsjettet.

Driftsinntekter	Regnskap 2021	Reg. budsjett	Avvik	Avvik i %
1 Rammetilskudd	90 037 082	93 000 000	- 2 962 918	-3 %
2 Inntekts- og formuesskatt	194 937 594	171 200 000	23 737 594	14 %
3 Eiendomsskatt	65 395 740	63 100 000	2 295 740	4 %
4 Andre skatteinntekter	43 317 013	41 800 000	1 517 013	4 %
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	12 428 916	4 306 400	8 122 516	189 %
6 Overføringer og tilskudd fra andre	86 179 252	63 583 750	22 595 502	36 %
7 Brukerbetalinger	15 694 231	14 142 000	1 552 231	11 %
8 Salgs- og leieinntekter	169 039 768	130 740 000	38 299 768	29 %
9 Sum driftsinntekter	677 029 595	581 872 150	95 157 445	16 %

Inntektsøkningen i forhold til budsjettet kan tilskrives følgende:

Skatteinngangen i 2021 er 23,8 mill. kr, eller 14 % bedre enn budsjettet. Dette er knyttet til inntekts- og formuesskatt. Det er generelt høyere skatteinngang i kommunesektoren i 2021 enn forutsatt. Årsaken til økningen i 2021 kan knyttes til flere forhold ([www.ks.no om skatteinntekter 2021](http://www.ks.no/om-skatteinntekter-2021)):

- Forskuddstrekk og forskuddsskatt har økt med henholdsvis 15 og 12 prosent på landsbasis
- Den kommunale skattøren ble satt opp med 1,5 prosent fra 2020 til 2021
- Innbetalt restskatt

Skatteinngangen i Hol var 36 % over landsgjennomsnittet, og dette førte til 36,5 mill. kr i inntektsutjevning. Etter inntektsutjevningen er skatteinngangen i Hol 13,1 % over landsgjennomsnittet.

Overføringer og tilskudd fra staten er 8,1 mill. kr mer enn budsjettet. Dette avviket er grunnet 9 mill. kr i overføringer fra kommunaldepartementet for som ble videreformidlet som kompensasjon til virksomheter for omsetningssvikt grunnet koronapandemien.

Overføringer og tilskudd fra andre er 22,6 mill. kr mer enn budsjettet. Dette avviket er hovedsakelig grunnet 15 mill. kr større sykkelønsrefusjoner enn budsjettet. Det er også 4,3 mill. kr større kompensasjon for merverdiavgift og 1,3 mill. kr større overføringer fra private enn forventet.

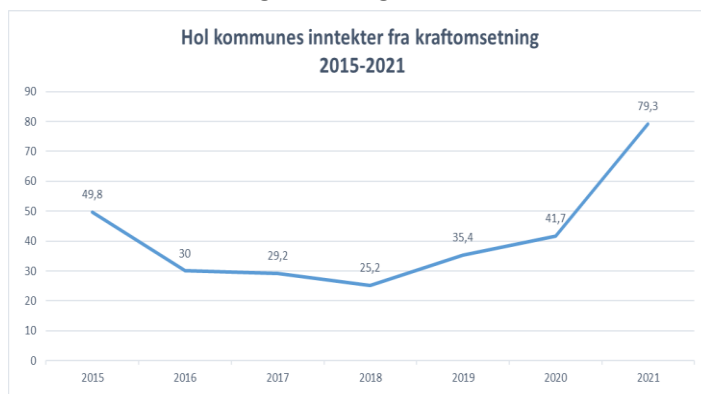
Brukerbetalinger er 1,5 mill. kr større inntekter enn budsjettet. Dette er hovedsakelig knyttet til egenandeler i helse – og omsorgstjenester.

I salgs – og leieinntekter ble avviket 38,3 mill. kr. Kraftinntektene fra salg av konsesjonskraft, inkludert skatteutgift ble 35 mill. kr mer enn budsjettet som følge av høye områdepriser kraftmarkedet i siste kvartal av 2021.

Husleieinntekter ble 1,7 mill. kr lavere enn budsjettet. Dette på grunn av lavere aktivitet på utleiemarkedet av boliger, og lavere leieinntekter fra arrangementer grunnet koronasituasjonen. De samlede gebyrinntekter i teknisk sektor ble 0,7 mill. kr lavere enn budsjettet i driftsbudsjettet. Gebyrinntektene er dekket inn ved bruk av selvkostfond.

I 2021 ble det budsjettet med 44,4 mill. kr i netto kraftinntekter som er sum av **kraftrettighetene** (andels- og konsesjonskraft), overføring fra Ørteren kraftverk og skatteutgifter. Resultatet viser 79,3 mill. kr, dvs. 34,9 mill. kr mer enn budsjettet. Dette er grunnet store endringer i kraftprisene gjennom 2021. Utover høsten 2021 ble det også store forskjeller i områdeprisene i Norge, der Hol kommune er i prisområde NO5.

Netto inntekter fra kraftomsetning i årene 2015-2021 vises i figuren. Inntektene er sikret over 3 år og følger sikringsstrategien.



I tabellen under vises totale inntekter fra energisektoren til Hol kommune i årene 2016-2021. I 2021 øker kraftomsetningen fra tidligere år, mens konsesjonsavgifter og naturressursskatt er på samme nivå som tidligere. Energiinntektene utgjorde 23 % av brutto driftsinntekter i 2021.

Inntekter fra energisektoren	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kraftomsetning	30 005 734	29 236 617	25 233 743	35 371 653	41 684 688	79 252 724
Regulerings - og konsesjonsavgifter	17 260 201	17 362 047	18 231 169	19 289 024	19 445 352	19 445 352
Eiendomsskatt på produksjonsanlegg og linjenett	39 946 814	34 025 324	29 951 482	29 974 629	31 173 485	32 518 147
Naturressursskatt	22 624 889	27 190 165	24 084 626	24 432 409	23 886 384	23 871 661
Sum inntekter	109 837 638	107 814 154	97 501 020	109 067 715	116 189 909	155 087 884

Driftsutgifter

Driftsutgiftene i 2021 ble 636,3 mill. kr, dvs. 42,6 mill. kr eller 7 % mer enn budsjettet. Dette vises i tabellen:

Driftsutgifter	Regnskap 2021	Reg. budsjett	Avvik	Avvik i %
10 Lønnsutgifter	304 170 650	292 548 600	11 622 050	4 %
11 Sosiale utgifter	63 879 631	77 399 600	- 13 519 969	-17 %
12 Kjøp av varer og tjenester	171 343 927	147 170 450	24 173 477	16 %
13 Overføringer og tilskudd til andre	60 550 337	40 333 812	20 216 525	50 %
14 Avskrivninger	36 350 054	36 183 000	167 054	0 %
15 Sum driftsutgifter	636 294 600	593 635 462	42 659 138	7 %

Lønns – og sosiale utgifter (pensjon og arbeidsgiveravgift) er totalt sett innenfor budsjettet. Avviket i lønnsutgifter er knyttet til overtidslønn, vikarlønn, og ekstrahjelp. Dette er grunnet større sykefravær enn tidligere år, og merarbeid grunnet koronapandemien. Det har også blitt bokført variabel lønn for desember måned ifølge anordningsprinsippet, selv om det er utbetalt i januar 2022.

Pensjonskostnadene er 10,9 mill. kr lavere enn budsjettet fordi kommunen fikk tilbakeført midler fra KLPs premiefond og bruker dette til å finansiere pensjonskostnaden i årene 2021-2024.

Arbeidsgiveravgiften er 2,6 mill. kr lavere enn budsjettet på grunn av lavere pensjonskostnader.

Kjøp av tjenester fra vikarbyrå i helse -og omsorgssektoren var større enn forventet, og førte til et 17 mill. kr i merforbruk på denne budsjettposten. Det er også bokført 10,3 mill. kr i avgifter, gebyrer og lisensutgifter som er 4,7 mill. kr mer enn budsjettet.

Det er utbetalt mer i **tilskudd** enn budsjettet der 9 mill. kr er kommet i forbindelse med koronapandemien som overførte midler i statlig krisepakke til næringslivet. Det er også betalt 4,3 mill. kr mer i merverdiavgift, men dette har gitt tilsvarende økning i momskompensasjon (inntekt). Det er også utgiftsført 7,7 mill. kr i skatt på kraftomsetning for 2021, som gir et budsjettavvik på 4,6 mill. kr i overføringer til staten.

Tabellen under viser brutto driftsutgifter pr etat versus budsjett, og avvik.

Driftsutgifter pr etat	Regnskap 2021	Reg. Budsjett 2021	Avvik	Avvik i %
Sentraladm.	82 723 020	80 933 312	1 789 708	2 %
Kultur og oppvekst	151 317 076	149 469 000	1 848 076	1 %
Helse og omsorg	236 304 334	208 576 400	27 727 934	13 %
Teknisk etat	120 062 568	108 557 000	11 505 568	11 %
Felleskjøkkenet	8 484 324	9 217 000	- 732 676	-8 %
Kleivi	1 053 255	699 750	353 505	51 %
Avskrivninger	36 350 051	36 183 000	167 051	0 %
Sum utgifter	636 294 628	593 635 462	42 659 166	7 %

Driftsutgiftene er tilsvarende skjema 1B, alle driftsutgifter art 10100-14900, i tillegg til avskrivninger.

Det er Helse og omsorgsetaten som har størst avvik i driftsutgifter mellom budsjett og regnskap. Dette avviket er hovedsakelig knyttet til vikarleie i institusjoner og hjemmetjenester (17 mill. kr), og

kjøp fra andre instanser innen omsorgstjenester (6,5 mill. kr). Lønnsforbruket er 2,8 mill. kr større enn budsjettet, der det største avviket er overtidslønn, men mindreforbruk i fastlønn.

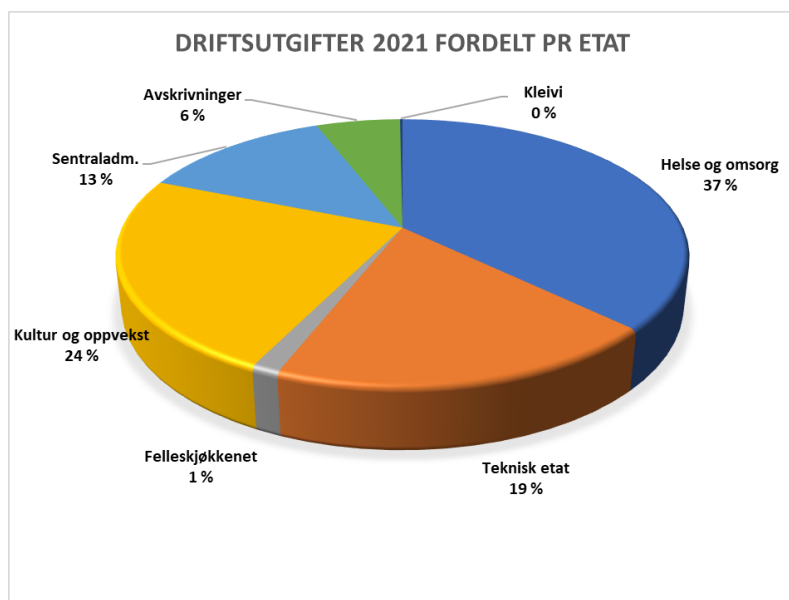
Teknisk etat har budsjettavvik på 11,5 mill. kr i utgifter. Det var ikke budsjettet med merverdiavgift som utløser momskompensasjon, og dette utgjør 5 mill. kr i avvik. Dette beløpet blir utlignet i momskompensasjon på inntektssiden. Lønnsforbruket er også i denne etaten 2,8 mill. kr større enn budsjettet (herav 1,1 mill. kr innen renhold). Videre er det 1,4 mill. kr i avvik for kjøp av renovasjonstjenester, og 2,2 mill. kr større kjøp av varer og tjenester innen vann, avløp og anleggsdrift.

Sentraladministrasjonen har 3,1 mill. kr i avvik på utgiftssiden knyttet til føring av variabel lønn for desember som blir utbetalt i januar. Denne bokføringen jamfør anordningsprinsippet, gir et merforbruk i 2021, som fører til reduksjon i lønnsutgiftene i 2022. Når dette utelates, har sentraladministrasjonen 1 mill. kr i mindreforbruk enn budsjettet.

Kultur – og oppveksetaten sitt avvik er knyttet til 7,6 mill. kr større lønnsforbruk enn budsjettet, men det er samtidig 5,7 mill. kr mindre kjøp av varer og tjenester enn planlagt. Netto merforbruk er 1,9 mill. kr.

Kleivi næringspark har større utgifter enn budsjettet grunnet kjøp av tjenester for daglig drift av næringsparken. Dette er også knyttet til arbeid med å avvikle næringsparken.

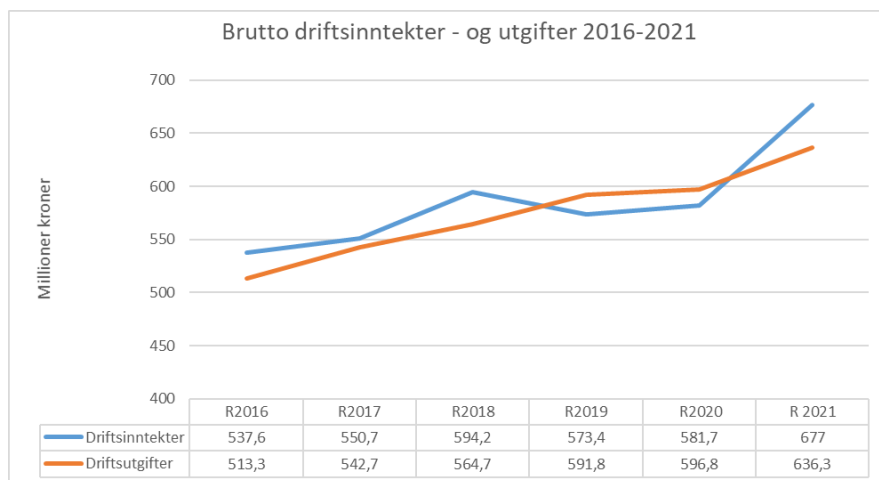
Kakediagrammet viser driftsutgifter pr. etat i forhold til de totale driftsutgiftene.



Fordelingen av driftsutgifter pr. etat er omtrent lik regnskapet for 2020.

Detaljer om etatenes drift er kommentert nærmere i kap. 6 om tjenesteområder.

Grafen under viser utvikling av brutto driftsinntekter og driftsutgifter i årene 2016-2021.



Inntektene er vesentlig høyere i 2021 enn tidligere år hovedsaklig grunnet kraftomsetningen og større skatteinngang.

Lønn og sosiale utgifter (pensjon og arbeidsgiveravgift) utgjør omtrent 58 % av totale driftsutgifter i 2021. Dette er noe lavere andel enn tidligere år. Differansen mellom driftsutgifter og driftsinntekter benevnes brutto driftsresultat. I 2021 er brutto driftsresultat 40,7 mill. kr, mens i 2020 var den -15,1 mill. kr.

Finansinntekter – og utgifter

Netto finansutgifter ble 16 219 839 kr. Dette er vist i tabellen:

Finansinntekter - og utgifter	Regnskap 2021	Reg. budsjett	Avvik
17 Renteinntekter	3 111 314	4 220 000	- 1 108 686
18 Utbytter	10 524 303	6 203 000	4 321 303
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	- 79 417	-	- 79 417
20 Renteutgifter	5 127 274	5 120 000	7 274
21 Avdrag på lån	24 648 764	24 655 000	- 6 236
22 Netto finansutgifter	- 16 219 839	- 19 352 000	3 132 161

Renteinntektene ble 1,1 mill. kr lavere enn budsjettet som følge av lavere innskuddsrente enn forventet. Renteutgiftene ble som budsjettet.

Det ble utbetalt 7 mill. kr i utbytte fra Ustekveikja Energi AS, mens det var budsjettet med 3 mill. kr. Det er ført 79 417 kr i tap på finansielle instrumenter for innskuddene i Eika-fond. Avdrag på lån har fulgt avdragsforløpene i Kommunalbanken og KLP-banken, i tillegg til et ekstraordinært avdrag på 3,3 mill. kr som ble betalt innenfor budsjettrammen.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet er avsluttet i balanse, det vil si at det ikke er udekket eller udisponerte beløp.

Bevilgningsoversikt - invest. (regnskap)	Note	Regnskap 2021	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	Regnskap i fjor
1 Investeringer i varige driftsmidler	4	101 278 692	147 432 245	14 945 000	67 872 286
2 Tilskudd til andres investeringer		880 427	4 000 000	3 000 000	448 005
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	5	1 315 138	1 555 000	1 500 000	3 902 318
4 Utlån av egne midler	6	5 335 759	5 335 759	-	274 904
5 Avdrag på lån	10	-	-	-	1 200 000
6 Sum investeringsutgifter		108 810 016	158 323 004	19 445 000	73 697 512
7 Kompensasjon for merverdiavgift		11 554 004	17 131 778	1 014 000	7 507 504
8 Tilskudd fra andre		66 920 402	32 856 067	-	15 378 763
9 Salg av varige driftsmidler	4	12 863 449	8 531 640	-	25 825 963
10 Salg av finansielle anleggsmidler	5,15	1 326 000	1 326 000	-	9 628 330
11 Utdeling fra selskaper		-	-	-	-
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler		650 183	-	-	48 005
13 Bruk av lån		17 411 052	88 559 552	16 475 000	37 861 949
14 Sum investeringsinntekter		110 725 089	148 405 037	17 489 000	96 250 514
15 Videreutlån		3 500 000	3 000 000	3 000 000	1 700 000
16 Bruk av lån til videreutlån		2 103 562	3 000 000	3 000 000	1 700 000
17 Avdrag på lån til videreutlån		1 686 661	1 750 000	1 750 000	1 626 663
18 Mottatte avdrag på videreutlån		3 575 562	1 750 000	1 750 000	5 037 357
19 Netto utgifter videreutlån		492 462	-	-	3 410 694
20 Overføring fra drift		1 630 424	1 770 000	1 500 000	2 761 655
21 Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	13	1 755 143	8 544 061	-	6 283 524
22 Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond		- 5 793 102	- 396 094	456 000	- 22 441 827
23 Dekning av tidligere års udekket beløp		-	-	-	-
24 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		- 2 407 535	9 917 967	1 956 000	- 25 963 695
25 Fremført til inndekning i senere år(udekket beløp)		-	-	-	-

I det regulerte budsjettet er alle prosjektenes budsjetttramme fra tidligere år som er overført til år 2021, ref. kommunestyresak 105/20.

Det er avvik mellom regulert budsjett og regnskap i **investeringsutgifter** på 49,5 mill. kr. Forklaringen er at noen av investeringsprosjektene ikke er fullført i 2021, deriblant (ubrukt budsjett i parentes):

- P. 92 Beredskapssenter (11 mill. kr)
- P. 96 sanering vann – og avløpsledninger (7,5 mill. kr, flerårig prosjekt)
- P. 104 Dagali vannverk (1,4 mill.kr)
- P. 131 Returpunkter (3,6 mill. kr)
- P. 143 Trafikksikkerhetstiltak Geilo skole/idrettsområde med v/a (44 mill. kr)

Ubrukte investeringsmidler i 2021 blir videreført til investeringsbudsjettet for 2022 jfr. kommunestyresak 94/2021.

Vann – og avløpsanlegg som er **overtatt vederlagsfritt** av kommunen på grunn av justeringsreglene for merverdiavgift, er blitt aktivert i anleggsregisteret, og er dermed ført som utgift i investeringsregnskapet. Det er også bokført på inntektssiden som overføring fra private (tilskudd). Dette dreier seg om 31,6 mill. kr i 2021 som ikke var budsjettet, og utgjør avvik både på utgifts – og inntektssiden.

Det er bokført 37,7 mill. kr mindre i **investeringsinntekter** enn budsjettet. Dette er i hovedsak mindre bruk av lånemidler enn budsjettet på grunn av lavere finansieringsbehov (-71,1 mill. kr). Det

er imidlertid større tilskudd fra andre enn kommunen enn det som er budsjettet. Dette er knyttet til:

- Spillemidler fra Viken fylkeskommune for prosjekter på Geilo samfunnshus (3,1 mill. kr)
- Tilskudd fra private til prosjekt 143 (0,6 mill. kr) og anleggsbidrag på prosjekt 010 Vøllø (0,5 mill. kr)

Mottatte avdrag for videreutlån er 1,85 mill. kr mer enn budsjettet. Dette er avsatt på bundet fond for videreutlån.

Overføring fra driftsregnskapet er budsjettjustert fra 1,5 mill. kr til 1,77 mill. kr for å ta høyde for finansiering av prosjekt 110/117 Gatebruksplan Geilo. Dette prosjektet finansieres fra eget disposisjonsfond, og må ifølge ny regnskapsforskrift overføres fra drift til investering for å kunne benytte det i investeringsregnskapet. Følgende prosjekter er finansiert fra driftsregnskapet:

- Egenkapitalinnskudd i KLP (1,3 mill. kr)
- P. 117 Gatebruksplan Geilo (0,27 mill. kr)
- P. 085 Utlånsautomat Geilo bibliotek (0,15 mill. kr)

Årsavslutningsdisposisjoner

Driftsregnskapet er avsluttet med 55 797 523 kr i positivt avvik i netto driftsresultat i forhold til budsjettet. Ifølge ny budsjett – og regnskapsforskrift § 4-3 skal bruk av disposisjonsfond i driftsregnskapet strykes i dette tilfellet. Det er strøket 4 640 938 kr av bruk av disposisjonsfond som i utgangspunktet ble bevilget som driftstilskudd til sti – og løypeformål.

Det er gjort følgende overføringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet:

Det er overført 1 264 138 kr for finansiering av egenkapitalinnskudd i KLP, der det var budsjettet med 1 500 000 kr i overføring. Videre er det gjort en budsjettendring for bruk av midler fra drift (disposisjonsfond) til investeringer i Geilo sentrum gatebruksplan (P117) og det er bokført 270 000 kr for P117. Det er også overført 120 780 kr for investeringer i biblioteket. Det er strøket overføringer for 23 700 kr, slik at totalt er det overført 1 630 424 kr fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet.

Ved avslutningen av driftsregnskapet er det avsatt 62 540 196 kr til disposisjonsfond.

Investeringsregnskapet er avsluttet med budsjettavvik på til sammen 77 581 523 kr i mindre bruk av finansiering (når man utelater bruk og avsetning av bundne investeringsfond). I avviket ligger følgende budsjettavvik: bruk av lånemidler er 72 044 939 kr mindre (strøket) enn budsjettet. Det er strøket 139 576 kr i overføring fra drift til investering i forhold til budsjettet, og det er strøket 5 397 009 kr i bruk av ubundet investeringsfond i forhold til budsjettet.

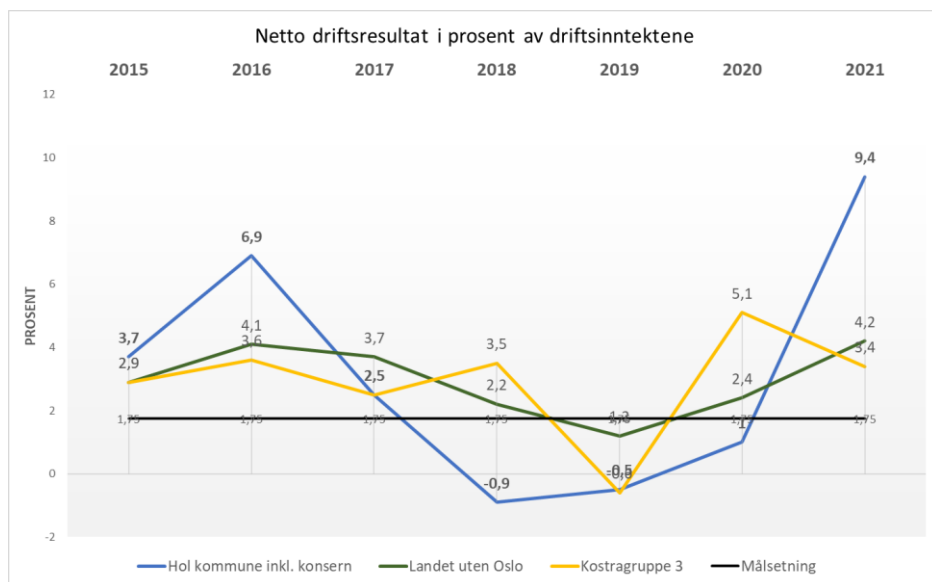
Finansielle nøkkeltall

Det er netto driftsresultat som blir brukt som mål på kommunens økonomiske handlefrihet og hvor sunn økonomien er i kommunen. I økonomireglement for Hol kommune er det vedtatt at denne indikatoren bør være minst 1,75 % av brutto driftsinntekter.

Kommunens netto driftsresultat er 60,9 mill. kr for 2021, som tilsvarer 9 % i forhold til driftsinntektene. Dette er langt over budsjettert, og kan tilskrives de økte inntektene som tidligere omtalt.

I SSB-statistikk⁶ fremstilles kommunens resultater som et konsern-resultat der kommunale foretak og Interkommunale samarbeid (IKS) er inkludert.

Resultatutvikling vises i bildet der kommunens resultater sammenlignes med landsgjennomsnitt uten Oslo, og Kostragruppe 3 som kommunen tilhører.



Resultatet for Hol kommunes konsernregnskap er 9,4 % i 2021. Landsgjennomsnittet er 4,2 % (uten Oslo), som er økning fra 2,4 % i 2020. Dette er trolig en effekt av økt skatteinnngang på nasjonal basis, ifølge Kommunal Rapport 24. mars 2022.

⁶ Kilde: <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/hol/regnskap>

Fondsbeholdning

Disposisjonsfondets beholdning økte i 2021 fra 57 901 651 kr til 120 266 011 kr.

Tabellen viser bruk av disposisjonsfond i 2021:

Bruk av disposisjonsfond 2021	Beløp
Tilskudd til Geilo sti – og løypelag jfr. budsjett	300 000
Tilskudd fra Sti – og løypefondet jfr. formanskapssak 82/21	398 126
Kommunestyresak 98/21 fordeling av gjenstående midler sti – og løypefond	3 942 812
K-sak 105/20 Gatebruksplan Geilo p. 110/117 (overført til investering)	269 203
Sum	4 910 141

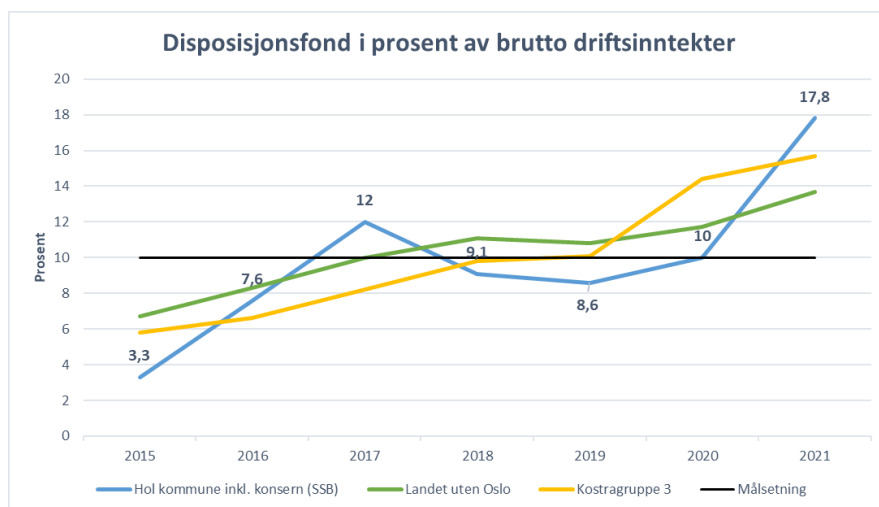
Det er strøket 4 640 938 kr i bruk av disposisjonsfond for midler som ikke er benyttet i investeringsregnskapet, jfr. regnskapsforskriften. Netto bruk av disposisjonsfond er dermed 269 203 kr i 2021.

Det er avsatt følgende til disposisjonsfondet i 2021:

Avsetninger til disposisjonsfond 2021	Beløp
Avsatt ubrukte midler fra Sti – og løypefondet jfr. formanskapssakene 72/19 og 57/20	89 522
Renteinntekter	3 846
Avsetning ved årsavslutning	62 540 196
Sum	62 633 564

SSBs statistikk beregner kommunens disposisjonsfond til **17,8 %** av brutto driftsinntekter for Hol kommune inkludert KF og IKS i 2021.

Figuren viser disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter, resultatet for Kostragruppe 3 og Landsnittet uten Oslo.



Tabellen under viser total fondsbeholdning for årene 2016-2021:

Fondsbeholdning (mill. kr)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Disposisjonsfond	40,9	66,4	54,5	51	57,9	120,3
Bundne driftsfond	51,7	53,6	55,6	52,6	47,2	44,1
Ubundne investeringsfond	5,7	2,9	5,5	5,5	27,9	33,7
Bundne investeringsfond	12,3	7,7	12,8	18,1	24,4	22,7
Samlet fondsbeholdning	110,6	130,6	128,4	127,2	157,4	220,8

Bundne driftsfond er redusert med 3,1 mill. kr i løpet av 2021. **Bundne investeringsfond** er redusert med 1,7 mill. kr. Detaljene for bruk og avsetning av disse bundne fondene er vist i dokumentet Årsregnskap 2021, note 13.

Det **ubundne investeringsfondet** har økt med 5,8 mill. kr i 2021. Det har blitt avsatt totalt 12 mill. kr i løpet av 2021. Tabellene under viser avsetninger og bruk som har kommet som følge av vedtatte salg og prosjekter i kommunestyresaker:

Avsetning til investeringsfond 2021	Beløp
K-sak 6/21 salg fra Vøllo næringsområde tomt	252 435
K-sak 29/21 salg av Bolig Sveinåkervegen 2	2 330 149
Ksak 30/21 salg av Furumo	3 111 247
Ksak 50/21 salg/overføring av aksjer i Godfarfoss kraft til Ørteren KKF.	1 326 000
K-sak 100/21 salg av bolig Hovsvegen 27	1 119 612
Tomtesalg inkl. korrigering	5 000
Tilbakeførte spillemidler fra Viken for Geilo samfunnshus prosjekt amfi og uteanlegg u-skolen	3 147 206
Diverse avsetninger knyttet til justeringsrett for vann- og avløpsanlegg	684 211
Sum	11 975 860

Det er strøket 2 118 221 kr i avsetning til investeringsfondet slik at dette samsvarer med budsjettet på kr 9 857 639 kr, jfr. regnskapsforskriften § 4-1.

Tabellen under viser bruk av investeringsfond jfr. budsjett og vedtak:

Bruk av investeringsfond 2021	Beløp
Finansiering av p.113 bil – og maskinpark jfr. budsjett	-456 000
K-sak 94/21 Kjøp av justeringsrett mva for vann- og avløpsanlegg	-5 335 759
K-sak 94/21 Innskudd i Viken kommunerevisjon	-51 000
K-sak 101/21 Kjøp av pelletsovn	-340 000
Sum	-6 182 759

Siden investeringsregnskapet viste et udisponert beløp pålydende kr 2 118 221 etter disponeringen, har dette beløpet også blitt strøket i bruk av investeringsfondet jfr. regnskapsforskriften § 4-6.

Saldo på investeringsfondet etter strykninger er 33 217 930 kr.

Kommunen har **bankinnskudd** i Skue sparebank pålydende 238 293 961 kr ved utløpet av 2021. Av dette er 12 218 479 kr bundet til skattetrekk. I KLP-banken står 414 699 kr. Kleivi Næringspark har 1 069 822 kr på konto i Skue sparebank.

I 2019 ble det plassert 7 mill. kr i pengemarkedsfond, og 3 mill. kr i obligasjonsfond gjennom Skue sparebank som benytter Eika kredittforvaltning. Årsoppgaven viser at markedsverdi av disse fondene er 10 144 615 kr pr. 31.12.2021, det vil si 32 391 kr i verdireduksjon fra 2020.

Lånegjeld og rente

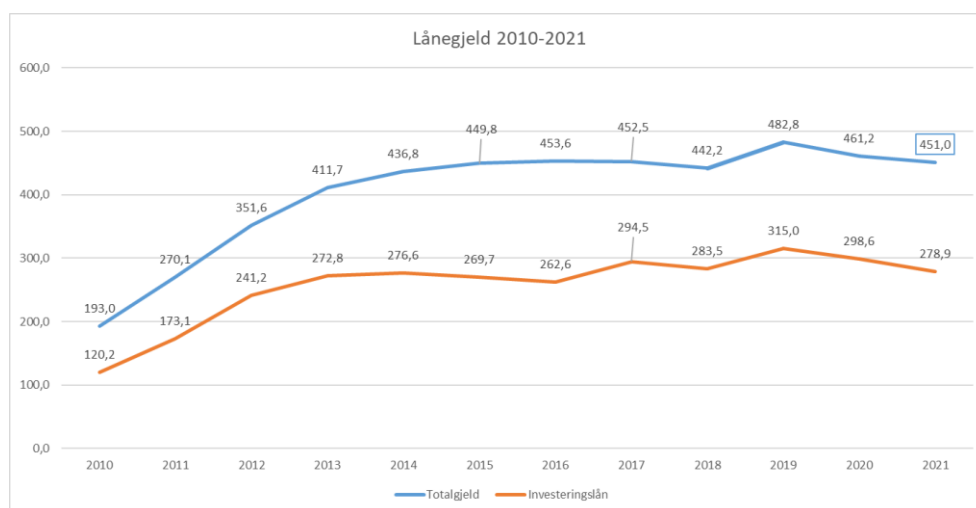
Kommunestyret hadde for årsbudsjettet vedtatt 16 475 000 kr i nye låneopptak. Dette ble lånt i Kommunalbanken med flytende rentesats og 30 års avdragstid. Lånet er hovedsakelig knyttet til vann – og avløpsinvesteringsprosjekter.

Det var vedtatt en låneramme for 3 000 000 kr i Husbanken for videreutlån. Dette ble ikke lånt opp fordi nye startlån kunne finansieres med mottatte avdrag som var avsatt på bundet fond jfr. kommuneloven § 14-17.

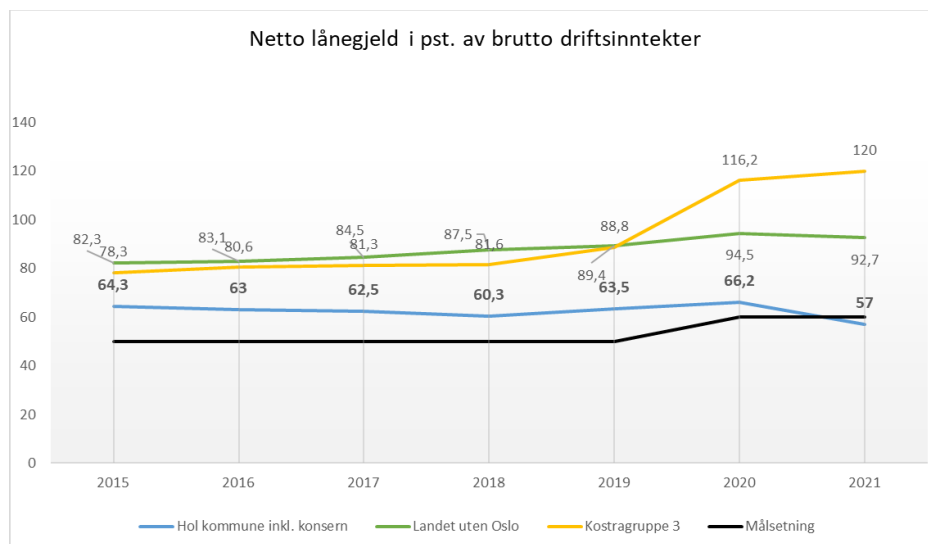
Med nye låneopptak og betalte avdrag er den totale lånegjelden **451,4 mill. kr ved utgangen av året.**

Lånegjeld pr. år	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Investeringslån	246 879 177	244 448 258	242 998 680	274 632 052	258 234 987	238 534 658
Ansvarlige lån og utlån	49 684 522	50 034 522	40 355 090	40 366 818	40 358 983	40 354 412
Startlån/formidlingslån	33 646 175	29 004 409	29 597 745	31 091 081	32 464 418	30 777 757
Lån til selvkostområdene	111 154 020	119 225 400	120 395 933	131 897 248	127 608 377	139 794 513
Kleivi næringspark lån	12 223 957	9 845 000	8 870 000	4 817 750	2 601 520	1 946 520
Sum	453 587 851	452 557 589	442 217 448	482 804 949	461 268 285	451 407 860
Herav ubrukte lånemidler	48 349 647	37 143 944	20 829 968	52 092 765	15 530 818	12 491 205

Utviklingen av lånegjeld fra 2010-2021 vises i grafikken:



Netto lånegjeld defineres i Kostra som langsiktig gjeld fratrukket utlån og ubrukte lånemidler. Netto lånegjeld i Hol kommune er 360,6 mill. kr pr. 31.12.2021 som tilsvarer 53,3 % av brutto driftsinntekter. Når man inkluderer kommunen med KF og IKS er netto lånegjeld 389,6 mill. kr, eller **57 %** av brutto driftsinntekter. Netto lånegjeld i Hol kommune er lavere enn både Kostragruppe 3 og Landet uten Oslo som vist i figuren.



Kilde: <https://www.ssb.no/statbank/table/12143>

Renteutgifter

Kommunen har flytende rente på majoriteten av sine lån (360,5 mill. kr i Kommunalbanken og Husbanken). Gjennomsnittlig flytende rente i 2021 var 1,54 % for kommunens lån. Kommunen har også 60,2 mill. kr i KLP-banken som er bundet til fast rente 1,96 fra 2019-2022. Renteutgiftene i 2021 ble 5,1 mill. kr og det er som budsjettet.

Resultat for finansielle nøkkeltall i forhold til målsetning ble slik for 2021:

Handlingsregel	Budsjett 2021	Mål 2021	Resultat Hol kommunekonsern 2021
Netto driftsresultat målt i forhold til brutto driftsinntekter	1,7 %	> 1,75%	9,4 %
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	11 %	> 10 %	17,8 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	73 %	< 60 %	56,9 %

Hol kommunes regnskap har oppfylt målsetningene i 2021 for størrelsen på netto driftsresultat, disposisjonsfond og netto lånegjeld.

Tabellen under viser flere finansielle nøkkeltall fra SSB Kostra-statistikk:

Nøkkeltall	Hol 2021	Kostragr.3	Landet u/Oslo
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	28,6	31,7	23,0
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	70,9	146,4	114,9
Frie inntekter per innbygger (kr)	68 572	73 494	63 811
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	17,8	15,7	13,7
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	16,9	22,5	14,3
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer (prosent)	84,9	50,6	39,3

Kilde: [KOSTRA Regnskap Hol - SSB](#)

- Arbeidskapital ex. premieavvik er et uttrykk for kommunens likviditet. Med likviditet menes evnen til å betale forpliktelsene etter hvert som de forfaller. I regnskapet finnes arbeidskapital som differansen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, se note 1 (i SSB er det ex. Premieavvik).
- Langsiktig gjeld ex. Pensjonsforpliktelser: Ordinære renter og avdrag på lån til investeringer skal finansieres av driftsinntektene, og indikatoren viser langsiktig gjeldsbelastning i forhold til disse. Lån for videreutlån (startlån) inngår også i denne indikatoren.
- Frie inntekter pr. innbygger: Skatteinngang på inntekt, formue og naturressursskatt, og rammetilskudd defineres som frie inntekter. Summen av dette, dividert på antall innbyggere gir frie inntekter pr. innbygger.
- Fri egenkapital i drift: dette er et annet begrep for Disposisjonsfond.
- Brutto investeringsutgifter i forhold til brutto driftsinntekter: forholdstallet kan antyde noe om fremtidig belastning på driftsbudsjettet gjennom avdrag og renter for den delen av investeringene som er lånefinansiert.
- Egenfinansiering av investeringene: Nøkkeltallet beskriver hvor mye av kommunens investeringer som er finansiert med egenkapital, det vil si den andelen av investeringene som ikke er lånefinansiert. Høy egenkapitalandel tilsier mindre belastning på fremtidige driftsbudsjetter i form av låneavdrag.

Kontroll med virksomheten

Økonomi

Rådmannen fører kontroll med økonomistyringen gjennom månedlige rapporter fra avdelingslederne for driftsinntekter, driftsutgifter, lønnsforbruk og sykefravær. Visma BI viser grafikk av regnskap og sykefravær som grunnlag for rapportering, i tillegg til økonomirapporter i Visma. Dette er rapportert videre til formannskapet gjennom 2021 som en samlet rapport pr. etat, og overordnet for kommunen.

Det har blitt utarbeidet tertialrapporter 2 ganger i året jfr. kommuneloven § 14-5, tredje ledd. Rapportene tar for seg utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. I tillegg blir det rapportert på utvikling i sykefravær, og status på politisk vedtatte tiltak.

Bemanning

For å sikre betryggende kontroll med virksomheten ble det fra 01.01.20 innført midlertidig ansettelsesstopp i Hol kommune, grunnet den økonomiske situasjonen til kommunen. Dette ble opphevet 31.12.21. Stillingsbehov meldes inn til personalavdelingen via et stillingsvurderingsskjema. Tiltaket ble administrert av et ansettelsesutvalg som godkjente utlysning av stillinger i alle kategorier. Det er vurdert at dette ga bedre kontroll på bemanningen, og behovet for ansettelser i stillinger blir belyst og drøftet. Dette tiltaket ble opphevet fordi det ble oppnådd god forståelse og kontroll i avdelingene for vurdering av stillinger, og det var riktig tidspunkt å overføre myndigheten tilbake til etatene. Det er fortsatt viktig å gjøre et godt forarbeid i avdelingene for å vurdere reelt behov for reansettelser i stillinger.

Etisk standard

Etiske retningslinjer for medarbeiderne i Hol kommune ble revidert og vedtatt i Partssammensatt utvalg i juni 2019. Ved tilsetting skal nye ansatte bekrefte at de har lest de etiske retningslinjene. Etiske problemstillinger skal vurderes ved medarbeidersamtaler, og det kan brukes et vurderingsskjema med trafikklysmetodikk for etisk refleksjon.

Avvikssystem

For sikre god internkontroll på HMS, personvern/avvik/informasjonsikkerhet, avvik ytre miljø, eiendomsdrift, tjenestekvalitet, medikamenthåndtering og elevhendelser, anvendes RiskManager avvikssystem. Det legges fram avviksrapporter for kommunens arbeidsmiljøutvalg kvartalsvis. Det har blitt rapportert inn 431 avvik i 2021, av dette er 23 restanser.

Hallingdalskommunene er i ferd med å implementere et mer brukervennlig avvikssystem som tilfredsstillende krav til et helhetlig styringssystem som ivaretar alle nødvendige funksjoner for å dokumentere styring, kontroll og interkontroll.

Statlige tilsyn

Statsforvalteren har i 2021 ført tilsyn med Geilo barne – og ungdomsskoles praksis når det gjelder å fatte vedtak om spesialundervisning. Det kom foreløpig tilsynsrapport fra Statsforvalteren i desember 2021, der kommunen ble bedt om å supplere med noen opplysninger. Det ble sendt ny rapport i januar 2022.

6. Tjenesteområdenes resultater i forhold til budsjett og premisser

I dette kapitlet vises de økonomiske resultatene i forhold til budsjett og kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene for hvert tjenesteområde; sentraladministrasjonen, kultur- og oppvekstetaten, helse- og omsorgsetaten og teknisk etat. Disse underbygges med KOSTRA-resultater (kommune-stat-rapportering) for 2021.

Sentraladministrasjonen

Sentraladministrasjonens netto driftsregnskap (alle arter) pr. Kostra-funksjon vises i følgende tabell:

	Kostra funksjon	Regnskap 2021	Budsjett inkl. endring	Regnskap 2020	Avvik i % regnskap vs budsjett
100	Politisk styring	4 455 094	4 972 000	4 022 377	-10 %
110	Kontroll og revisjon	1 098 155	1 067 000	1 018 608	3 %
120	Administrasjon	23 846 032	27 821 500	21 965 311	-14 %
121	Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	6 499	0	2 574	
130	Administrasjonslokaler	11 764	3 000	1 350	292 %
180	Diverse fellesutgifter	25 083	153 000	60 882	-84 %
233	Annet forebyggende helsearbeid	66 631	0	0	
234	Aktiviserings-/servicetjen. til eldre og personer med funksjonsnedsettelse	536 340	466 000	22 913	15 %
241	Diagnose, behandling, re-/habilitering	460 816	26 000	199 917	1672 %
242	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	-192 120	-33 000	-224 019	482 %
243	Tilbud til personer med rusproblemer	11 554	0	0	
252	Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet	50 397	0	43 495	
253	Helse- og omsorgstjenester i institusjon	1 402 531	77 000	592 092	1721 %
254	Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	1 034 488	36 000	19 710	2774 %
261	Institusjonslokaler	30 342	0	0	
265	Kommunalt disponerte boliger	18 034	0	0	
275	Introduksjonsordningen	20 249	0	0	
281	Ytelse til livsopphold	0	0	53 281	
283	Bistand til etablering og opprettholdelse av egen bolig	0	0	0	
285	Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	601 073	18 000	20 152	3239 %
301	Plansaksbehandling	4 284 363	3 776 000	2 410 690	13 %
302	Byggesaksbehandling, opprettelse og endring av eiendom og eierseksjonering	444 344	-188 000	891 820	-336 %
303	Kart og oppmåling	242 252	0	216 570	
315	Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	373 362	425 000	372 138	-12 %
320	Kommunal næringsvirksomhet	768 091	339 000	709 596	127 %
325	Tilrettelegging og bistand for næringslivet	3 064 881	3 097 000	3 330 702	-1 %
329	Landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling	1 227 382	1 144 000	1 773 690	7 %
332	Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak og parkering	67 425	4 000	4 545	1586 %
335	Rekreasjon i tettsted	3 874	0	0	
338	Forebygging av branner og andre ulykker	121 433	69 000	101 548	76 %
339	Beredskap mot branner og andre ulykker	1 088 402	652 000	901 432	67 %
340	Produksjon av vann	818	0	0	
345	Distribusjon av vann	566 266	470 000	491 113	20 %
350	Avløpsrensing	36 195	0	0	
353	Avløpsnett/innsamling av avløpsvann	546 694	480 000	489 861	14 %
354	Tømming av slamskillere, septiktanker o.l.	269 223	219 000	244 475	23 %
355	Innsamling av husholdningsavfall	292 094	238 000	263 923	23 %
360	Naturforvaltning og friluftsliv	12 423 435	7 029 000	8 602 476	77 %
370	Bibliotek	41 850	0	74 962	
383	Musikk- og kulturskoler	58 984	0	48 541	
385	Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	703 072	894 000	410 645	-21 %
386	Kommunale kulturbygg	8 410	0	0	
390	Den norske kirke	6 637 000	6 737 000	6 544 000	-1 %
392	Andre religiøse formål	0	200 000	347 256	-100 %
393	Kirkegårder, gravlunder og krematorier	100 000	0	100 000	
Flere	IKT-tjenester og variabel lønn fordelt på skole, barnehage og helse:	821 045	46 000	386 764	1685 %
	Sum sentraladministrasjonen	67 673 857	60 237 500	56 515 390	12 %

Regnskapet viser 12 % større forbruk enn budsjettet innenfor sentraladministrasjonen. Her er premieavvik og premiefond for pensjon utelatt. Årsaken til budsjettavviket er knyttet til to forhold; det ble ført variabel lønn for desember på 3,1 mill. kr i sentraladministrasjonen, fordelt på de fleste tjenestene i kommunen, som ikke var budsjettet. I tillegg er det utbetalt større tilskudd til stier og løyper enn forutsatt, og dette medførte 3,9 mill. kr i budsjettavvik, se forklaring under.

For hovedposten funksjon 120 administrasjon er forbruket 14 % lavere enn budsjettet, som er knyttet til noe lavere lønnsforbruk enn forventet og lavere utgifter for kjøp fra IKT Hallingdal enn budsjettet (-3,5 mill. kr). Det er gjort ompostering fra tjenestekjøp til lisensutgifter for 1,6 mill. kr av det som var budsjettet, slik at netto mindreforbruk for IKT-tjenester er 1,9 mill. kr.

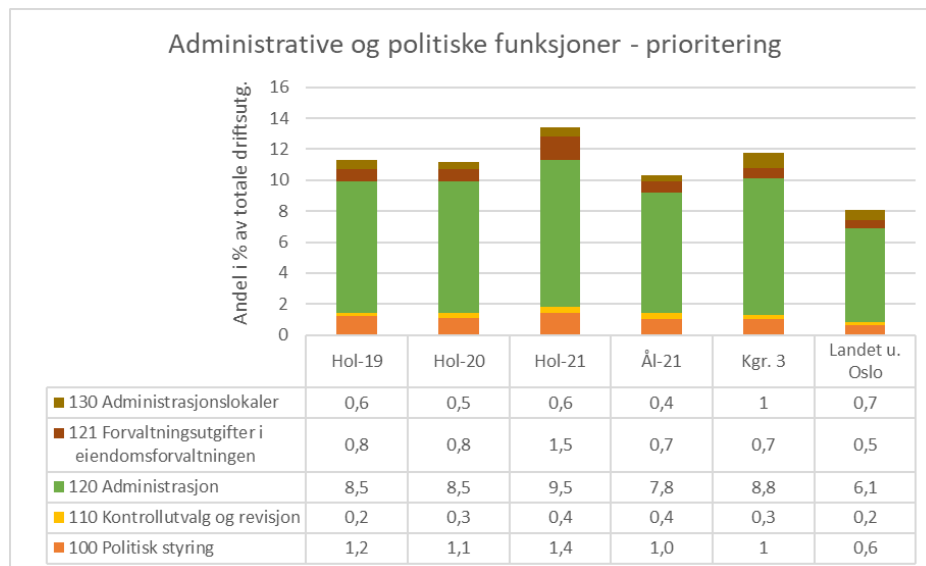
Plansaksbehandling og byggesaksbehandling har noe merforbruk i lønnskostnader grunnet nyansettelser og overføring av ansatte fra teknisk etat. Det er bokført 4,9 mill. kr i byggesaksgebyr, som er 0,7 mill. kr mer enn budsjettet.

Naturforvaltning og friluftsliv har 12,4 mill. kr i netto driftsutgifter. Årsaken til budsjettavviket på denne posten er at Kommunestyret bevilget 3,9 mill. kr i ekstraordinært tilskudd til stier og løyper i sak 98/21. Dette ble finansiert med sti- og løypefond for Geilo. Denne bruken av fond ble strøket ved regnskapsavslutningen før avsetning av totalresultatet jfr. regnskapsforskriften.

Kommunestyrets spesifiserte vedtak til HØP 2021-2024, premisser for budsjettet i Sentraladministrasjonen

- Budsjettet ramme for startlån 2021 er 3 millioner kroner. *Dette ble ikke ansett som nødvendig å låne fordi det kunne benyttes innbetalte midler fra låntakere til videreutlån.*
- Driftstilskudd til Hol kirkelige fellesråd for 2021 settes til 6.737.000 kr. *Dette er betalt ut jfr. funksjon 390 i driftsregnskapet.*
- Hol kommune gir Kleivi næringspark et tilskudd på inntil 431 875 kr i 2021. *Det ble utbetalt 386 790 kr fra hver av eierkommunene jfr. note 19 i årsregnskapet.*
- Det bevilges 500.000 kr til Hardangerviddatunnelene AS, finansiert fra kraftfondet. *Jamfør årsregnskapet note 13.*
- Næringsfondet ble økt til 3 mill. kr. *Bevilget fra kraftfondet. Jfr. note 13.*
- Øke tilskudd til Visit Geilo til kr 1,5 MNOK hele planperioden. *Budsjettet og regnskapsført på funksjon 325.*
- Avsette sentrumsnære arealer tilrettelagt for boliger for eldre. *Dette må gjøres i forbindelse med revidering av kommuneplanens arealdel og kommunedelplan for Geilo.*
- Sentraladministrasjonen bevilges driftsbudsjett 2021 kr 59 821 500. Tilpasninger til vedtatte driftsbudsjett skal ikke berøre post 3603 og 3901. *Dette ble justert jfr. vedtak.*

*KOSTRA-resultater for administrasjonen*⁷ viser at 9,5 % i netto driftsutgifter til administrasjon og styring er større enn i 2020. Det er også noe høyere enn for Kostragruppe 3, og landet u/Oslo og Ål kommune. Utgifter til kontrollutvalg og revisjon er også noe høyere enn tidligere år.



Kilde: <https://www.ssb.no/statbank/table/12362/tableViewLayout1/>

Kultur- og oppvekstetaten

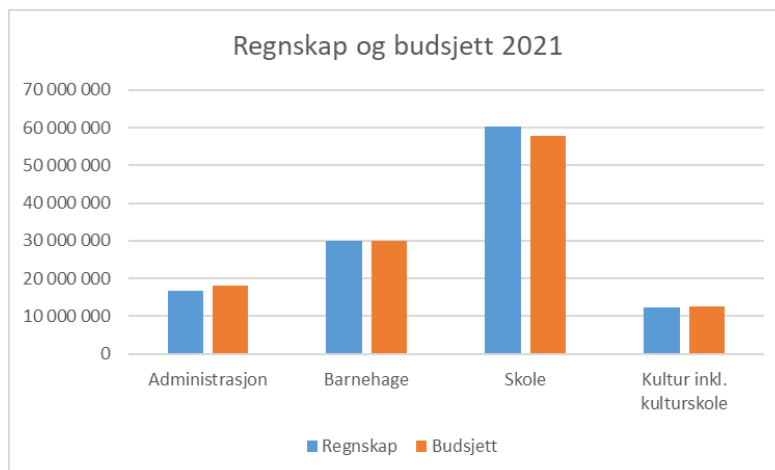
Kultur – og oppvekstetatens netto driftsregnskap 2021 alle arter pr Kostra-funksjon vises i følgende tabell:

Kostra funksjon	Regnskap 2021	Budsjett 2021	Regnskap 2020	Avvik i % regn- skap vs budsjett
100 Politisk styring	80 000	80 000	80 000	0,00
120 Administrasjon	2 862 839	4 064 000	2 992 522	-29,56
201 Barnehage	34 787 903	34 404 000	31 779 106	1,12
202 Grunnskole	62 344 986	57 779 000	58 826 183	7,90
211 Styrket tilbud til førskolebarn	3 706 611	4 856 000	3 986 659	-23,67
213 Voksenopplæring	453 690	1 000 000	1 038 369	-54,63
215 Skolefritidstilbud	2 272 857	1 772 000	2 083 839	28,27
221 Barnehagelokaler og skyss	0	0	38 350	0,00
222 Skolelokaler	183 613	682 000	530 273	-73,08
223 Skoleskyss	921 575	1 300 000	876 932	-29,11
231 Aktivitetstilbud barn og unge	2 065 202	2 259 000	2 211 155	-8,58
234 Aktivisering overfor eldre, Hol velferdssenter	2 033	0	154 064	0,00
365 Kulturminnevern	599 226	1 117 000	1 010 350	-46,35
370 Bibliotek	2 614 207	2 697 000	2 490 985	-3,07
373 Kino	155 921	0	165 257	0,00
375 Muséer	707 849	837 000	706 279	-15,43
377 Kunstformidling	187 239	253 000	209 730	-25,99
380 Idrett og tilskudd til andres idrettsanlegg	1 038 454	1 080 000	1 190 100	-3,85
383 Musikk- og kulturskoler	3 310 597	2 967 000	3 328 849	11,58
385 Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	1 426 606	1 196 000	1 229 998	19,28
386 Kommunale kulturbygg	54 259	57 000	45 586	-4,81
840 Statlig rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd	-473 705	0	0	0,00
	119 301 962	118 400 000	114 974 585	0,76

Kultur- og oppvekstetaten har et merforbruk på 0,76 % av budsjetterte rammer. Det har vært større lønnsforbruk enn forventet, men det meste er spart inn med mindre innkjøp av varer og tjenester, samt merinntekter på refusjon av sykepenger. Utgifter til grunnskole og skolefritidsordning har vært høye grunnet Covid-19. Bokførte ekstrakostnader relatert til Covid-19 er på ca. 820.000,- (mot 850.000,- i 2020). Etaten har et mindreforbruk i forhold til budsjetterte kostnader for barn og unge, kulturminnevern og voksenopplæring.

Covid-19 har gitt stort sykefravær, og derfor høye sykkelønnsrefusjoner. Etaten har en merinntekt på ca. 3,8 millioner i forhold til budsjetterte sykkelønnsrefusjoner på 4,3 millioner.

Fordeling innenfor sektorene vises nedenfor:



Kultur- og oppvekstetaten har relativt høyt forbruk av ressurser til spesialpedagogiske tilbud for barnehagebarn. Flere sakkyndige vurderinger fra PPT har anbefaling om spesialpedagogisk hjelp, noe som utløser økt bemanning. Til tider utløser dette dobbel bemanning for ett barn. I tillegg har logopeden i Kultur- og oppvekstetaten mange oppgaver både i barnehage og skole.

Fagerli Leirskole hadde nok et godt driftsår på tross av Covid-19 og avbestilte leirskoleuker fra 2020. De fleste avbestillinger ble booket om til 2021 og leirskolen gir en inntektsøkning på kr. 655 000,- fra 2020 til 2021.

Kostnader for SFO-tilbudet bærer preg av Covid-19 og bemanningsutfordringer grunnet dette. I tillegg er det kommet nasjonale føringer for at enkelte elever i 5. – 7. trinn har rett til SFO-plass. Tilbudet har hatt et overforbruk på kr. 528 000,- til tross for store sykkelønsrefusjoner.

Læringscenteret Gol ivaretar Hol kommunes elever som har lovfestet rett til voksenopplæring. Hol kommune hadde 2 elever ved inngangen til 2021 og ved utgangen av 2021 var det kun 1 elev registrert ved læringscenteret.

Gjennom ordningen Den kulturelle skolesekken skal elever i hele kommunen oppleve ulike kunst- og kulturuttrykk gjennom skoleåret. Ordningen har vært svært begrenset i 2021 grunnet pandemien.

Kommunesektoren kompenseres ikke fullt ut for merutgifter som følge av nye oppgaver og endringer i regelverk, jfr. innførte bemanningsnormer, oppfølging av § 9A – elevenes skolemiljø samt pålegg om videreutdanning. De største utfordringene i etaten er kostnadstunge tiltak, noe vi blant annet ser i skolesektoren der enkelte elever får full oppdekning. De siste årene har behovet for spesialundervisning vært økende, og vi ser også nå en lignende tendens innenfor barnehage-sektoren. Dette krever flere en-til-en organiseringer, og behov for flere ansatte må settes inn når lovpålagte vedtak ligger til grunn. Behov for vikarer i skolen har de siste årene vært stort på grunn av sentrale pålegg om videreutdanning av lærere. I 2020-2021 var 9 lærere ute i pålagt videreutdanning, i tillegg til 2 lærere på lærerspesialistutdanning (går over 2 år). På en annen side vil alle nyutdannede lærere nå inneha en mastergrad og lønnskostnadene vil bli vesentlig høyere.

Dersom man tilsetter lektorer i stedet for lærere/adjunker på grunn av behov for fagkombinasjoner, vil dette også øke kostnadene i skolen. I henhold til Kultur- og oppvekstetatens strategiske kompetansestyringsplan er målet at flestparten av lærerne innen 2025 vil ha fullført videreutdanning. De vil da ha tilstrekkelig kompetanse i forhold til dagens krav. Fokusområder i tillegg til norsk, engelsk og matematikk er styrerutdanning, rektorutdanning, spesialpedagogikk og sosialpedagogikk.

Gjennom samarbeidet med Ål og Hol PPT, har det vært nødvendig å utdanne en logoped, da dette lovpålagte tilbudet fra Ål og Hol PPT de siste årene ikke har vært tilstrekkelig. Fra august 2021 har Kultur- og oppvekstetaten en medarbeider med fullført logopedutdanning som jobber både i barnehage og skole.

Kommunestyrets spesifiserte vedtak til HØP 2021-2024, premisser for budsjettet Kultur- og oppvekstetaten

22. Endring i 65 % stillingshjemmel til Hol bygdearkiv/kulturarv erstattes med et årlig tilskudd på kr. 150.000,- for å lønne skoleungdom, studenter eller andre ressurser som benyttes til arkivering. Tiltaket er gjennomført gjennom naturlig avgang våren 2021. Den potensielle arbeidsmengden innen kulturarv/arkiv er stor. Det har vært utfordrende å håndtere reduksjonen. Likeledes viser det seg vanskelig å nytte skoleungdom/ studenter til arkiveringsarbeid.

23. Reduksjon på kr. 300 000,- innkjøp biblioteket.

Tiltaket er gjennomført. Med de totale innsparingene innen kulturfeltet de senere år er driften krevende. Innstramming av budsjett medfører reduksjon i blant annet innkjøp av bøker. Kommunen har nå et redusert innkjøpsbudsjett som skal dekke hovedbibliotek, skolebibliotekene og filialene. Det kan derfor ikke regnes med en god samlingsutvikling. Antall fjernlån – titler vi ikke har tilgang til selv – har steget med hele 110% siden 2019. 71% av samlingen er 6 år eller eldre. Med andre ord vil samlingen for hvert år som går utdateres.

24. Kinodrift minst i balanse

Kinodrift i pandemi er krevende. Når inntekter fra kiosksalg regnes med, gikk kinodriften med et overforbruk på kr 50.000,-.

25. Redusere overkapasitet i kulturskolen tilsvarende kr. 400 000,-.

Tiltaket er gjennomført gjennom reduksjon i stillinger.

26. Aktive fredsreiser støttes med kr. 5.000,- pr. elev pr. år

Grunnet Covid-19 ble det ikke gjennomført tur for 10. trinn til Polen og Tyskland.

27. SFO skal tilby både hele og halve plasser

Det ble for budsjettåret 2021 foreslått å ha kun hel SFO-plass. Dette ble ikke vedtatt i kommunestyrets behandling av Handlings- og økonomiplanen. Det opprettholdes derfor både hel og halv SFO-plass.

29. Barn skal så langt plassene tillater det, få tildelt plass i sin nærbarnehage.

Denne ordningen praktiseres i oppvekstsektoren.

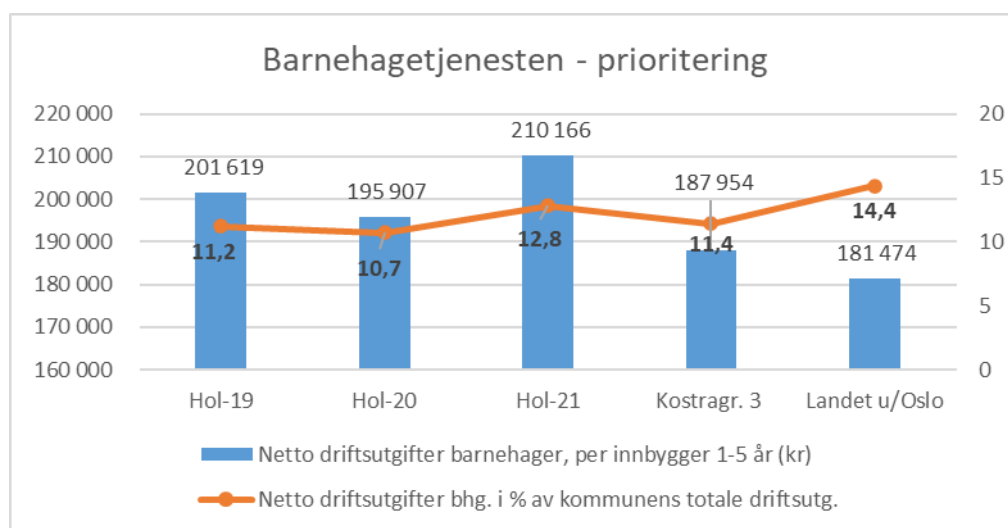
30. Utrede forslag til samarbeidsavtaler med lokalmatprodusenter og Hol kommune for å levere lokalprodusert mat til kommunens institusjoner og skolemat. Til politisk behandling i 2021.

Grunnet Covid-19 var dette vedtakspunktet ikke mulig å gjennomføre.

KOSTRA-resultater innen barnehagetjenesten:

Barnehagedekningen i Hol kommune er 91,7 % for barn i alderen 1-5 år, viser Kostra-statistikk⁸. Gjennomsnittlig barnehagedekning i Kostragruppe 3 og landsnittet er 93,6 %.

Hvordan barnehagetjenesten blir prioritert i kommuneøkonomien vises i figuren:

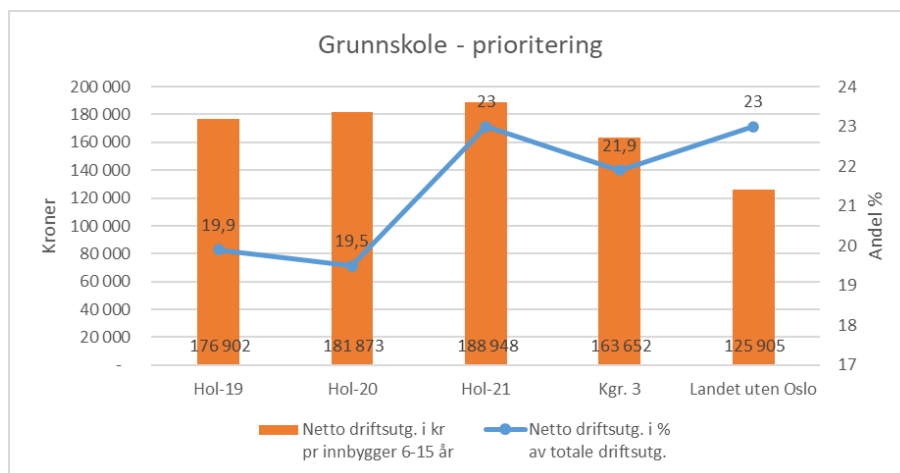


Figuren viser netto driftsutgifter for barnehager i prosent av kommunens totale driftsutgifter (orange linje) med angitte prosentandeler. I 2021 utgjorde barnehagetjenesten 12,8 % av kommunens totale driftsutgifter, som er 2,1 % økning fra 2020 og noe høyere enn Kostragruppen. I forhold til landet u/Oslo så blir barnehagetjenesten mindre prioritert. De blå søylene viser driftsutgifter i kroner pr barn. Denne viser at det er høyere driftsutgifter pr. barn i Hol kommune enn landet ellers. Dette kan variere med antall barn som går i barnehagene for hvert år.

⁸ Kilde: <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/hol/barnehager>

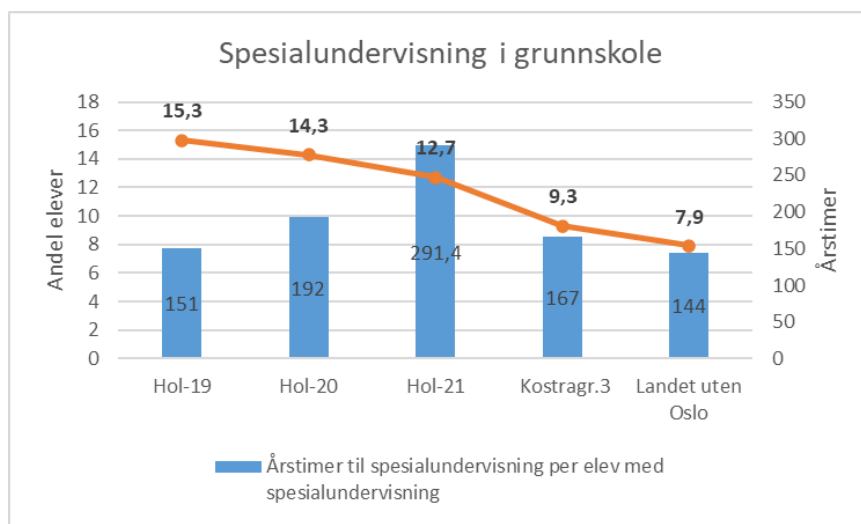
KOSTRA-resultater innen grunnskole:

Figuren under viser hvordan grunnskoletiltaket blir prioritert i kommuneøkonomien i 2021⁹:



Den blå linjen viser at kommunen har 23 % netto driftsutgifter til grunnskole i prosent av totale driftsutgifter. Dette er høyere enn de to foregående årene, og likt som landssnittet. I kroner har Hol kommune høyere driftsutgifter pr. elev enn landet ellers, men det er mindre differanse i kroner enn tidligere år. Dette kan variere med elevtall i ulike år.

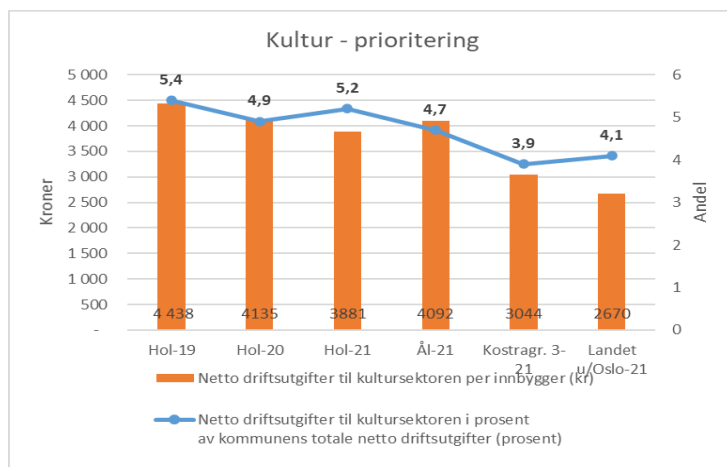
Neste figur viser andel elever som får spesialundervisning i grunnskolen. I 2021 var andelen 12,7 %, som er noe lavere enn tidligere år, men høyere enn kostragruppen og landet ellers. Årstimer gitt til spesialundervisning for elever i grunnskolen har økt med 32,9 % fra i fjor. Det er færre elever med spesialundervisning, men flere elever som har store vedtak.



⁹ Kilde: <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/hol/grunnskolen#>

Årsresultater for kultur:

Den samlede økonomiske prioriteringen til kulturtjenestene vises i figuren under:



Kilde: <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/hol/kultur-barne-og-ungdomstiltak#>

Netto driftsutgifter i kultursektoren er 5,2 %, som er noe høyere enn landsnittet. Det er fortsatt driftsutgiftene med avskrivningskostnader for kulturbygg som drar dette forbruket opp.

Totalt har Kulturavdelingen (Kulturskole, Bibliotek, Barn og unge, Hol velferdssenter, Geilo kino, Allmenn kultur, Hol bygdearkiv) holdt seg innenfor de budsjetterte rammer for driftsåret.

Virksomhetsplaner for kultursektoren følger opp politisk vedtatte strategier og målsettinger. Det er lagt til rette arenaer, utstyr og kompetanse som gir muligheter for ulike fritidsaktivitet. Særlig bør utvikling av Hol idrettspark nevnes som en gledelig utvikling. Til tross for pandemi har det blitt gjennomført en rekke kulturarrangement, i kommunal og forenings regi, gjennom året.

Det er betalt ut kommunale tilskudd til lag og foreninger og gitt tilskudd til kulturnæringer for å understøtte disse. Det er også utbetalt tilskudd til *lag og foreninger* deriblant tilskudd til Buskerud museum, Buskerud teater og Geiljordets venner innenfor budsjettammen.

Det er en målsetning å videreutvikle biblioteket til en oppdatert og framtidsrettet institusjon med særlig fokus på barne- og ungdomstilbudet. De statlig finansierte prosjektene til arbeidet med utvikling av skolebiblioteket og utbedring av arealene for barn og unge på hovedbiblioteket ble pga. COVID utsatt til 2022. Arealplan for hovedbiblioteket er gjennomført, som første ledd i utbedring av arealene. Det er jobbet mye med bibliotekets tilbud mot skolene, arrangement og samlingsutvikling. En moderne boksamling skal være levende, relevant og nyttig. Sommeren 2021 begynte biblioteket med en storstilt kasseringsjobb, primært på hovedbiblioteket. Hovedbiblioteket på Geilo og filialene har blitt både lysere og luftigere etter kasseringsen, og det gjør det enklere å finne fram i samlingen.

Som følge av pandemien holdt folkebiblioteket stengt 4 av 53 uker, men skolebiblioteket var åpent. Utlånstallene har steget med 22% fra 2021, og ligger bare 3% under det siste «friske» året 2019. Besøkstallene har også steget siden 2021, sannsynligvis fordi det var færre uker nedstengt.

Bibliotek	Geilo	Hol	Hovet
Besøk	18 382	3543	350
Utlån	14 456	2787	625
Klassebesøk	1 770	92	
Arrangement	3 stk høsten 2021: 56 publikum		

Det er levert boksamlinger til skoler innen ulike tema.

Avdelingen for barn og unge har vært preget av nedstengning og avlyste arrangement. Det er gjennomført digital UKM, sommercamp, julegrantenning, Skummelt oppdrag og Lan for å nevne noen. Nytt av året var Dodgebal Extreme og Tungtvann jr. Barn og unge bidro til gjennomføring av flere eksterne barne- og ungdomstiltak deriblant Skarvebarna sin musikal Annie med 40 deltagende ungdom som spilte for over 1300 publikummere.

Geilo kino hadde stengt i flere perioder i 2021. Plutselige nedstenginger samt gjentatte utsettelse av filmer gjorde besøkstall i perioder var svært lave. Totalt var det 12 flere besøkende i 2021 enn i 2020. Disse korona årene 20 og 21 har kommunen en reduksjon i besøk på ca. 25% sammenlignet med årene før.

Barn og unge	Deltagere	Visninger	Aktivitetstimer
Egne arrangement	625		8700
Arrangement i samarbeid med andre	351		6146
Kino	2395	151	4191

Hol kulturskole har opprettet nye hjemmesider og arbeidet med utvikling av skolen og undervisningskvaliteten. Det er jobbet med å utvide fordypningstilbudet gjennom regionalt samarbeid. Skolen har utvidet sitt breddeprogram med PULS Afrika og Kulturkarusell. De statlige føringene om Kulturskolen som lokalt ressurscenter er fulgt opp bl.a gjennom undervisningstilbud også for voksne.

Hol kulturskole har opplevd en oppgang i antall elever og elevplasser fra 2020 men merker fortsatt konsekvenser av pandemi og lavere deltagelse. Hol kulturskole følger også den nasjonale trenden der man ser at individuelle fag går ned, mens gruppefag får økte elevtall.

Hol kulturskole har 168 elevplasser fordelt på 124 elever.(GSI 2021)

Kulturskole	
Enkeltelever	134 enkelt elever
Flerfagselever	184 flerfagselever
Breddeprogram	42 elever
Korps	8 elever
Korps i skola	40 elever
Musikk i barnehagen	7 barnehager hver uke
Vårkonsert for hele skolen	1
Huskonsert/ Utstilling	5

Tabellen under viser bruken av kulturtilbud i Hol kommune, sammenlignet med Ål kommune, Kostragruppe 3 og landet utenom Oslo.

Bruk av kulturtilbud	Hol-19	Hol-20	Hol-21	Ål	Kostragr. 3	Landet u/Oslo	
Andel barn 6-15 år i kommunens kulturskole (%)	22,6	2,2	15,9	34,7	18,5	13,3	
Besøk i folkebibliotek per innbygger (antall)	7	4,1	4,9	8,4	2,9	3,0	
Besøk per kinoforestilling (antall)	22,6	15,5	15,2		11,6	13,6	16,6

Kilde: <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/hol/kultur-barne-og-ungdomstiltak#>

Kommunens historie er ivaretatt gjennom katalogiseringsarbeid i privatarkiv og håndtering av stor pågang knyttet til fotoarkiv. Geilojordets venner har i samarbeid med kommunen igangsatt registreringsarbeid av gjenstander, vedlikehold av bygninger og utvikling av ny bygningsmasse. Venneforening knyttet til Fekjo gravfelt og kulturminnepark er fulgt opp ift skilting, istandsetting av løe og arrangement. Hol historielag har også i 2021 gjennomført flere prosjekter støttet av kommunen, og er en viktig samarbeidspartner. Flere kulturminnetiltak er støttet av omsøkte statlige og fylkeskommunale tilskudd. Buskerud Museum er fulgt opp med klare forventninger om større og mer målrettet innsats i Hol.

Helse og omsorgsetaten

Helse – og omsorgsetatens driftsregnskap (alle arter) pr. Kostra-funksjon for 2021:

	Helse og omsorg driftsregnskap pr Kostra funksjon	Regnskap 2021	Budsjett 2021 inkl. endring	Budsjett 2021	Regnskap 2020	Avvik i % regnskap vs budsjett
120	Administrasjon	3 373 765	3 461 200	3 461 200	3 387 070	-3 %
231	Aktivitetstilbud barn og unge	0	0	0	1 344	
232	Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	4 947 483	4 516 300	4 516 300	3 791 199	10 %
233	Annet forebyggende helsearbeid	5 297 327	5 599 000	5 599 000	5 988 129	-5 %
	Aktiviserings-/servicetjen. til eldre					
234	og personer med funksjonsnedsettelse	6 014 824	5 960 600	5 960 600	5 998 325	1 %
241	Diagnose, behandling, re-/habilitering	23 400 780	21 983 000	21 983 000	22 506 487	6 %
242	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	3 007 092	2 001 000	2 001 000	1 586 627	50 %
243	Tilbud til personer med rusproblemer	402 025	431 000	431 000	443 701	-7 %
244	Barnevernstjeneste	4 463 011	4 489 000	4 489 000	4 111 949	-1 %
251	Barnevernstiltak når barnet ikke er plassert av barnevernet	1 081 122	1 526 000	1 526 000	1 187 379	-29 %
252	Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet	4 027 210	3 950 000	3 950 000	4 605 221	2 %
253	Helse- og omsorgstjenester i institusjon	63 417 542	47 924 800	47 924 800	56 762 351	32 %
254	Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	66 739 012	65 789 100	65 789 100	69 546 203	1 %
256	Akutthjelp helse og omsorgstjenesten	2 456 020	694 000	694 000	1 159 678	254 %
261	Institusjonslokaler	0	0	0	163	
273	Arbeidsrettede tiltak i kommunal regi	426 328	420 000	420 000	413 098	2 %
275	Introduksjonsordningen	409 795	1 561 400	1 561 400	371 171	-74 %
276	Kvalifiseringsordningen	0	300 000	300 000	0	-100 %
281	Ytelse til livsopphold	2 521 521	2 200 000	2 200 000	1 784 397	15 %
320	Kommunal næringsvirksomhet	0	0	0	0	
840	Statlig rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd	-2 430 372	0	0	0	
850	Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v.	-1 547 215	-2 806 400	-2 806 400	-1 742 900	-45 %
	SUM	188 007 269	170 000 000	170 000 000	181 901 590	11 %

Det er et merforbruk totalt sett for etaten i løpet av året på 18 mill. kr eller 11 % i forhold til budsjettet. Det meste av merforbruket i 2021 er knyttet til innleie av vikarer på grunn av sjukefravær og ubesatte stillinger i pleietjenesten.

Dagsenteret og behandlingsbasseng har vært delvis stengt i perioder av 2021 på grunn av koronapandemien. Dette har medført reduserte inntekter.

Sykefraværet har i 2021 vært på 13 %. I pleie – og omsorgstjenestene (institusjonene og hjemmetjenestene) må det som hovedregel leies inn vikarer ved sykefravær. Dette har medført innkjøp av vikarbyråtjenester, og overtidsbruk. Det har ikke vært budsjettert med bruk av overtid eller innleie fra vikarbyrå, men det har vært nødvendig å leie inn for å opprettholde en forsvarlig tjeneste.

Også i 2021 er det viktig å berømme ansatte og de ulike avdelingene på hvordan de har håndtert pandemien, funnet nye løsninger, samarbeidet på tvers og tatt i bruk ny teknologi i en krevende tid. Frivillige og frivilligsentralen sitt engasjement har også vært viktig for flere av kommunens innbyggere i år 2021.

Kommentar til regnskap for de ulike tjenestene:

- Helsestasjonstjenesten er bokført på funksjon 232 og 233. Det har vært merarbeid grunnet vaksinerings mot koronaviruset.
- I Legetjenesten (241) er merforbruket knyttet til smittevern og luftveisvakt for koronapandemien.

- Sosialt forebyggende arbeid (NAV Hallingdal) har 1 mill. kr i merforbruk, som utgjør 50 % mer enn budsjettert. Dette er knyttet til sosialhjelpsutbetalinger.
- For institusjonstjenestene (253) er overforbruket knyttet til sjukefravær i Covid 19 og rekrutteringsutfordringer. Dette har medført store overtidskostnader og bruk av vikarbyrå som ikke var budsjettert.
- Akutthjelp i helse og omsorgstjenesten er døgnopphold på Hallingdal sjukestugu. Budsjettet ble feilaktig lagt på funksjon 253 med 3,4 mill. kr. Kjøpet skal føres på funksjon 256, og slik sett er regnskapet innenfor budsjett for denne tjenesten. Det har vært mindre bruk av øyeblikkelig hjelp og intermedierplasser ved Hallingdal sjukestugu enn budsjettert (tjeneste 253 og 256).
- Barnevernstjenesten (244, 251, 252) har lavere driftsutgifter i 2021 enn budsjettert.
- Flyktingetjenesten har mindreforbruk i forhold til budsjettet, som vises på funksjon 275 og 276. Det ble bosatt to familier (10 personer) seint på året i 2021, og det er årsaken til mindreforbruket.

Kommunestyrets spesifiserte vedtak til HØP 2021-2024, premisser for budsjettet i Helse og omsorg:

19. Helse og omsorg bevilges driftsbudsjett 2021 kr 170 000 000. Helse og omsorgsetaten er nå i gang med et utviklingsarbeid med målsetting om gode prosesser rettet mot samhandling og gjennomgang av leder – og organisasjonsstruktur.

Dette arbeidet skal resultere i en helhetlig etat som er endringsvillig og som skal yte riktig tildelte tjenester innenfor budsjettrammen.

- a. Inkluderer 100% prosjektstilling Leve Hele Livet 2021-2023
- b. Inkluderer 100 % prosjektstilling Velferdsteknologi 2021
- c. Åpningstider opprettholdes ved legesentrene
- d. Dagsentertilbud for demens, psykisk helse og personer med funksjonsnedsettelse organiseres på en mer hensiktsmessig og kostnadseffektiv måte. Ansatte og pårørende må være delaktige i endringsprosessen.
- e. Status for det faglige og organisasjonsmessige utviklingsarbeidet i etaten rapporteres månedlig i Utvalg for kultur og levekår.
- f. Status for økonomi rapporteres månedlig i Formannskapet.

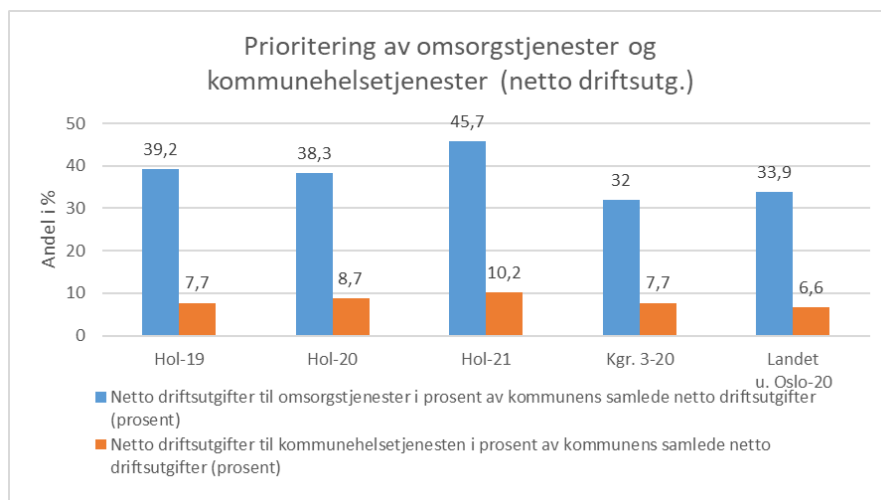
20. Hol kommune bosetter 10 flyktninger i 2021. *Dette er gjennomført i desember 2021.*

Kommentar til vedtakene: punkt a,b og d er rapportert på side 30.

Legesenteret i Hol ble midlertidig stengt i medio desember 2021 jfr. vedtak i UKL.

Det rapporteres månedlig både i Utvalg for kultur og levekår, og i formannskapet om status for etaten.

Kostra-resultater for økonomi og ressursbruk i helse – og omsorgstjenesten:



Figuren viser netto driftsutgifter i omsorgstjenesten med blå stolper, og i kommunehelsetjenesten (helsestasjon, legetjeneste og fysioterapi) med orange stolper. Omsorgstjenestene har høyere netto driftsutgifter i 2021 enn årene før. Kommunehelsetjenesten har også økning i driftsutgifter fra 2020 og dette har sammenheng med vaksineringsgrunnet koronapandemien. Det er høyere driftsutgifter til disse tjenestene i Hol enn i Kostragruppe 3 og landet ellers.

Oppsummert kan Kostra-resultater i helse og omsorg vises i følgende tabell:

Nøkkeltall Helse og omsorg	Hol			Kgr. 03	Landet uten Oslo
	2019	2020	2021	2021	2021
Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)	45 489	46 403	48 478	40 732	33 025
Utgifter pr. oppholdsdøgn i institusjon (kr)		5 753	5 873	5 592	4 449
Andel innbyggere over 80 år som bruker hjemmetjenester (prosent)		40,3	32	32,7	28,7
Andel innbyggere over 80 år som er beboere på sykehjem (prosent)		7,8	12,8	8,5	10,8
Andel brukerretnede årsverk i omsorgstjenesten m/ helseutdanning (prosent)	72,3	69,1	72,6	76,5	78,3
Andel brukertilpassede enerom m/ eget bad/wc (prosent)	97,6	97,5	100	78,2	92,4
Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (prosent)	89,7	45,7	45,2	86	83,2

Hol har større utgifter til helse – og omsorgstjenester pr innbygger enn Kostra-gruppen og landssnittet. Det er økning i andel innbyggere over 80 år som er beboere på sykehjem, mens det er redusert andel som får hjemmetjenester. Hol har 100 % andel brukertilpassede enerom med eget bad/wc. Det er under 50 % andel nyfødte som har fått hjemmebesøk i 2021, og dette har sammenheng med koronapandemien der hjemmebesøk skulle begrenses.

Utfordringer i Helse – og omsorgssektoren:

Det har vært større sykefravær i denne sektoren enn tidligere år. 2021 har også vært preget av koronapandemien, og dette har medført større bruk av egenmeldt fravær, karantene, og legemeldt fravær som følge av bl.a. utsettelse av behandlinger. For å sikre forsvarlige tjenester har det vært en økt bruk av både av overtid og bruk av vikarbyrå i 2021.

Regionalt blir det jobbet med å få på plass desentralisert sykepleierutdanning med oppstart i 2022. Det er gjort en foreløpig kartlegging som viser at det er flere ansatte som ønsker å starte med utdanning. Videre blir det jobbet med å få på plass en desentralisert vernepleierutdanning.

Teknisk etat

Teknisk etats driftsregnskap (alle driftsarter) for 2021 pr. Kostra-funksjon:

	Teknisk etat netto driftsregnskap pr Kostra funksjon	Regnskap 2021	Budsjett 2021 inkl. endring	Budsjett 2021	Regnskap 2020	Avvik i % regnskap vs budsjett
120	Administrasjon	1 597 505	3 599 000	3 599 000	3 507 838	-56 %
121	Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	5 138 363	3 047 000	3 047 000	3 152 420	69 %
130	Administrasjonslokaler	1 517 049	2 372 000	2 372 000	1 398 558	-36 %
202	Grunnskole	1 824	0	0	1 460	
215	Skolefritidstilbud	0	0	0	5 167	
221	Barnehagelokaler og skyss	2 745 702	2 561 000	2 561 000	2 649 647	7 %
222	Skolelokaler	8 485 769	8 073 000	8 073 000	8 038 823	5 %
232	Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	0	35 000	35 000	660	-100 %
	Aktiverings-/servicetjen. til eldre og personer med funksjonsnedsettelse	69 602	37 000	37 000	28 005	88 %
234	Diagnose, behandling, re-/habilitering	333 217	70 000	70 000	204 904	376 %
242	Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid	460	250 000	250 000	241 090	-100 %
254	Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	496 951	4 000	4 000	330 119	12324 %
261	Institusjonslokaler	5 497 533	5 504 000	5 504 000	4 995 434	0 %
265	Kommunalt disponerte boliger	3 698 648	1 823 000	1 823 000	2 102 906	103 %
285	Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	475 190	120 000	120 000	264 206	296 %
301	Plansaksbehandling	0	0	0	6 170	
	Byggesaksbehandling, opprettelse og endring av eiendom og eierseksjonering	984	0	0	0	
302	Kart og oppmåling	886 376	1 112 000	1 112 000	1 074 793	-20 %
315	Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak	0	0	0	85 959	
320	Kommunal næringsvirksomhet	1 585 155	1 532 000	1 532 000	2 101 105	3 %
330	Samferdsel og transporttiltak	58 105	0	0	0	
332	Kommunale veier, miljø- og trafikksikkerhetstiltak og parkering	7 482 462	7 872 500	7 872 500	8 047 620	-5 %
335	Rekreasjon i tettsted	677 811	616 000	616 000	523 805	10 %
339	Beredskap mot branner og andre ulykker	8 311 295	8 503 000	8 503 000	8 521 332	-2 %
360	Naturforvaltning og friluftsliv	0	0	0	1 406	
370	Bibliotek	0	55 000	55 000	6 702	-100 %
375	Muséer	40 218	34 000	34 000	38 139	18 %
381	Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg	931 804	1 099 000	1 099 000	595 561	-15 %
385	Andre kulturaktiviteter og tilskudd til andres kulturbygg	228	0	0	0	
386	Kommunale kulturbygg	2 575 888	3 253 000	3 253 000	3 213 721	-21 %
840	Statlig rammetilskudd og øvrige generelle statstilskudd	-73 528	0	0	0	
	SUM	52 534 611	51 571 500	51 571 500	51 137 550	1,9 %

	Selvkosttjenestene i teknisk etat	Regnskap 2021	Budsjett 2021 inkl. endring	Budsjett 2021	Regnskap 2020	Avvik i % regnskap vs budsjett
338	Forebygging av branner og andre ulykker	1 009 851	379 000	379 000	1 083 886	166 %
340	Produksjon av vann	4 524 420	4 293 000	4 293 000	4 422 432	5 %
345	Distribusjon av vann	-10 649 279	-13 170 000	-13 170 000	-10 348 268	-19 %
350	Avløpsrensing	8 658 228	8 603 000	8 603 000	8 813 079	1 %
353	Avløpsnett/innsamling av avløpsvann	-17 368 419	-17 297 500	-17 297 500	-13 005 022	0 %
354	Tømming av slamskillere, septiktanker o.l.	-509 094	-428 000	-428 000	-498 117	19 %
355	Innsamling av husholdningsavfall	667 729	-533 000	-533 000	524 864	-225 %
	Sum selvkosttjenestene	-13 666 564	-18 153 500	-18 153 500	-9 007 146	-25 %

ALLE	38 868 046	33 418 000	33 418 000	42 130 407	16 %
-------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------

Driftsbudsjett Teknisk etat, ordinært drift:

Teknisk etat utenom gebyrfinansierte tjenester har et driftsresultat på ca. - 960.000 i forhold til budsjett. Store merutgifter til renhold (Korona), samt inntektsvikt på eiendom (tapte leieinntekter på ca. 1,3 mill.) pga. omlegging av Kringlemyr 10 fra boliger til institusjon, gjorde det krevende å balansere det samlede driftsbudsjettet.

En del rehabiliterings- og vedlikeholdsoppgaver ble satt på vent for å oppnå de budsjettmålene som ble pålagt i løpet av året.

Driftsbudsjett Teknisk etat, selvkost:

Kommunaltekniske tjenester som vann, avløp, renovasjon og slamtømming har hatt lavere inntekter og større utgifter enn forventet. Hovedårsak til dette avviket er lavere gebyrinntekter enn budsjettert sammen med uforutsette merkostnader på renovasjon:

- Redusert vannforbruk, sannsynligvis som resultat av lavere bruk av fritidsboliger, og flere abonnenter med vannmålere som har medført redusert forbruksgebyr på vann.
- Renovasjonsutgiftene har økt med 1,3 mill. i forhold til budsjett
- Økning i enkelte driftsutgifter innen vann og avløp, bl.a. som konsekvens av krav fra myndighetene.

Kommunestyrets spesifiserte vedtak til HØP 2021-2024, premisser for budsjettet Teknisk etat

Pkt. 14. Teknisk Etat - bevilges driftsbudsjett 2021 - kr 53.355.300,-

a. Tilpasninger til vedtatt driftsbudsjett skal ikke berøre post 3351 med bakgrunn i utfordringer knyttet til folkehelse.

b. Status for utviklingsarbeidet i etaten rapporteres månedlig i Utvalg for plan og utvikling

c. Status for økonomi i etaten rapporteres månedlig i Formannskapet.

- Budsjettet ble i HØP 2021 fremstilt på tjenestenivå, der tjeneste 3381 var inkludert med 1 434 000 kr. Regnskapet er vist pr. funksjon, der denne tjenesten er innlemmet i selvkosttjenestene. Regnskapet viser et avvik på 1,9 % utenom de gebyrfinansierte tjenestene.

Pkt. 16. Salg av «Tannlegeboligen» i Hol forberedes, forutsatt god involvering av brukere og interessenter. Leietakere og aktiviteter i bygningen flyttes til andre bygg.

- Salget er utsatt til 2022 på grunn av ombygning av SFO ved Hallingskarvet skole. (SFO er midlertidig plassert i tannlegeboligen.)

Pkt. 17. Ombygging Bakkenvegen 8 til barnehage (6000-403) tas ut av liste over investeringstiltak.

- Bakkenvegen 8 er tatt ut av lista over investeringstiltak og går tilbake til Eiendommer som vurderes solgt.

Pkt. 18. Det skal vurderes el-biler ved nyinnkjøp for å nå en andel el-biler av totalen opp mot 50% i planperioden. Dette for å være en foregangskommune i det grønne skiftet.

- I forlengelsen av tiltak med installering av ELbil-lading ved alle kommunale formålsbygg i 2022 vil en gå til anskaffelse av EL-bil der dette er mulig med hensyn til pris og funksjon.

Pkt. 31. Det skal gjøres en utredning av mulighetene for å etablerer bildeling/utleie av kommunal bilpark når bilene ikke er i bruk. Utredningen fremmes til politisk behandling ila 2021.

- Tiltaket vil inngå som en del av arbeidet med Mobilitetsrapporten og Klima- og miljøplan som avsluttes i 2022.

Kommunale veger, gang- og sykkelveger.

Drift og vedlikehold er fulgt opp med:

- Om lag 3200 meter reasfaltering av kommunale veger.
- Utvidelsen av Øyovegen ble ferdigstilt, samt asfaltering og rekkverk.
- Oppsetting av lysstolper på Vøllo og gangveg ved Breidablikk.
- Drift av kommunens egne brøytesoner.

Park- og grøntområdene som er mest eksponert mot publikum ble prioritert også i 2021. Det ble bl.a prioritert å få gjennomført jevnlig og ofte nok renovasjon i sentrum på Geilo, Hagafoss og på bade-plassene. Det ble kjøpt inn og plantet blomster på Geilo. I Hol og på Hagafoss er det Hol bonde-kvinnelag som planter og ser etter blomstene gjennom sommeren, med kommunen som støtter noe økonomisk.

VA ledningsnett omfatter alt ledningsnett med kummer i kommunen. Det ble startet et arbeid med sterkere fokus på lekkasjer; både utlekkasjer fra vannforsyningsnettet og innlekkasjer på avløpsnettet. I 2021 ble det arbeidet spesielt med innlekkasjer på Ustaoset og utlekkasjer på Geilo. Flere privatutbygde VA anlegg ble overtatt i fjor. Anleggene er bygd ut med bakgrunn i egne utbyggingsavtaler med teknisk grunnlag i kommunens VA norm.

Noen ressurskrevende tiltak:

- Omlegging av hovedvannledning ved Bardøla hotell.
- Sanering av Vann – og avløp ledningsnett ved Hellingvegen i Hol.
- Ferdigstilte vannverk i Dagali.
- Befaring og overtaking av fire privatbygde nye VA anlegg.
- Større utbedring ved høydebassenget i Hovet.

Renovasjon omfatter oppfølging av kommunens nesten 60 returpunkt, spesielt gjelder dette vinterdrift av mange av disse punktene. Det er også arbeidet med planlegging av endring i strukturen for returpunkt; I henhold til plan om førre og større punkt fra Hallingdal Renovasjon IKS.

Ressurskrevende tiltak:

- Bygd ut Luten returpunkt med nedgravde containere.
- Vinterdrift av returpunktene.

Vannverk og renseanlegg omfatter daglig ettersyn av mer enn 70 hus/installasjoner som omfatter vannverk, trykkøkningsstasjoner, høydebasseng, renseanlegg og pumpestasjoner.

De ansatte er alle godkjente som driftsoperatører innen vannbehandling og renseanlegg. Og utfører selv akkreditert prøvetaking ved renseanlegg og vannverk.

Driftsresultatet for fjoråret viser at anleggene i all hovedsak fungerer godt. Utslippsmålingene viser at renskravene i utslippstillatelsen er oppnådd ved renseanleggene holdes.

Men det er fortsatt utfordringer med mengdene inn på både Geilo og Ustaoset renseanlegg når maksukene sammenfaller med snøsmelting; det medførte punktutslipp etter et nødoverløp på pumpestasjonen ved Highland og ved Ustevatn.

Av ressurskrevende tiltak kan nevnes:

- Optimalisering av styring og drift på vannverk og renseanlegg. Utskifting av store komponenter på Geilo RA.
- Etablert gjerder på flere høydebasseng.
- Oppfølging av igangsatt arbeid med søk etter reservevannkilde på Geilo

- Fiber fra Sveinsrud til VV.
- Overtatt privatbygde nye pumpestasjoner og høydebasseng.

Prosjektavdeling (PA):

Investeringer i anleggsmidler

I 2021 ble det bokført utgifter til investeringsprosjekter med 102,2 mill. kr. Av store prosjekter kan nevnes:

• Gangbru Geilo stasjon	40 mill. kr
• Reguleringsplan I3 Vøllo næringsareal	6,6 mill. kr
• Hovedledning vann/avløp Geilo	3,4 mill. kr
• Kommunale veier	2 mill. kr
• Skallsikring/toppsystem kommunale formålsbygg	2 mill. kr

Jfr. Årsregnskap 2021, regnskapsskjema 2B.

Følgende investeringsprosjekter har det vært arbeidet med i 2021 i samarbeid med fagavdelinger: (Prosjekter i **fet kursiv** videreføres i 2022.)

- *P013 Stensheim – Avlastningsboliger for barn og unge*
 - *Ombygging av en fløy til avlastningsboliger, finansiert med Korona-midler, ble avsluttet i desember 2021.*
- **P019 Oppgradering Kringlemyr 8/10.**
 - Brannsikkerhet
 - Uteområde
- **P026 Vann- og avløpsnett Tuftehuset-Reinebu.**
 - Svært krevende prosjekt. Derfor er det utført med egne folk. Noe arbeider gjenstår og vil bli utført i 2022
- **P034 Rehabilitering kommunale eiendommer:**
 - Asfaltering Geilo barneskole
 - Nytt ventilasjonsanlegg i deler av Geilo barneskole
 - Rehabilitering leiligheter 3. etasje Tverrvegen 1
 - Nytt gjerde rundt Hallingskarvet skole
- **P039 Utbedring av branntekniske tiltak Geilotun.**
 - Forsinket pga. Korona. Gjenstår noe arbeider som vil avsluttes i 2022.
- *P048 Steensheim – Ombygging av bolig til bruker*
 - *Ombygging av en fløy til bolig for bruker med særlige behov. Tiltaket ble avsluttet i 2021.*
- **P050 Skallsikring vannverk og høydebasseng, arbeidet fortsetter med montering av alarmsystem og nye låser.**
 - *De fleste punkt ble sikret iht. planer, men gjenstår ett punkt.*
- **P052 SD-anlegg og skallsikring kommunale formålsbygg.**
 - *SD og toppsystem er avsluttet. Arbeidet med skallsikring pågår fortsatt.*
- **P054 Mulighetsstudie, Geilojordet**
 - *Konsulent utarbeider forslag til løsninger vår 2022*
- **P061 Ombygging Tverrvegen 1**
 - *Ferdigstille leiligheter 3 etg. i 2022*

- **P066 Kommunale ladepunkt El biler.**
 - De fleste tiltak er ferdigstilte. Gjenstående arbeider avsluttes våren 2022.
- **P092 Beredskapssenter Geilo.**
 - Avventer rapport fra politisk arbeidsgruppe og ny beredskapsanalyse for å vurdere alternative løsninger mht. omfang og lokasjon.
 - Prosjektet har en foreløpig bevilgning på kr. 11 375.000,-
- **P096 Sanering VA-ledninger – 40 års avskrivning**
 - Sammensatt av mange mindre prosjekter
 - Videreføres kontinuerlig
- **P104 Rehabilitering Dagali vannverk.**
 - Nytt borevann, montering av Manganfilter etter pålegg fra Mattilsynet. Ble ferdigstilt 2021.
 - Gjenstår påkobling av noen abonnenter.
- **P122 Gangbro Geilo stasjon, prosjektet avsluttes våren 2022.**
 - Framdrift og kostnadsprognose iht. planer og budsjett.
 - Midlertidig brukstillatelse ble gitt desember 2021 og bro er i full drift.
- **P126 Tiltak VA installasjoner – 20 års avskrivning**
 - Sammensatt av mange mindre prosjekter
 - Videreføres kontinuerlig
- **P131 Opparbeidelse returpunkter – Renovasjon**
 - Ble opparbeidet ett punkt på Luten
 - Videreføres i 2022 og 2023
- **P143 Prosjektering Geilo skole- og idrettsområde inkl. veier**
 - Omfattende prosess med tidkrevende reguleringsplaner og grunnverv. Videre framdrift vil avhenge av behov for ekspropriasjon.
 - Forventet oppstart av fysiske tiltak i 2022.
- **P150 Kommunale veier – Oppgradering**
 - Ferdigstilt rehabilitering og utvidelse av Øyovegen
 - Gjenstår tiltak i forbindelse med makeskifte.
- **P197 Hovedledning avløp Geilo**
 - Ble ferdigstilt fram til Oldebråten
 - Videreføres i 2022 og 2023.

Kart og oppmåling:

Antall oppmålingsforretninger i 2021 er 227. Det er en del over gjennomsnittet de siste 30 årene. Gjennomsnittet er 175 saker. Inkludert i dette er seksjoneringsaker: 22 saker i 2021.

ÅR	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Rekvisisjoner	202	215	258	170	162	227
Avholdte forretninger	204	176	257	192	173	211
Restanse (ikke påbegynte)	26	66	56	30	18	28
Ikke avslutta saker (påbeg.)	55	43	41	43	63	61**
Utstedte matrikkelbrev	231	182	252	171	149	193
Utsatt merking ***					110	96

	Status pr. 20.01.2018	Status pr. 04.01.2019	Status pr. 14.02.2020	Status pr. 04.01.2021	Status pr. 04.01.2022
Antall adresser	10142	10271	10423	10524	10805
Antall matrikkeladresser	9	10	0	1	3
Antall vegadresser	10133	10261	10423	10523	10802
Prosent av mulige adr.	99,9	99,9	100	100	100

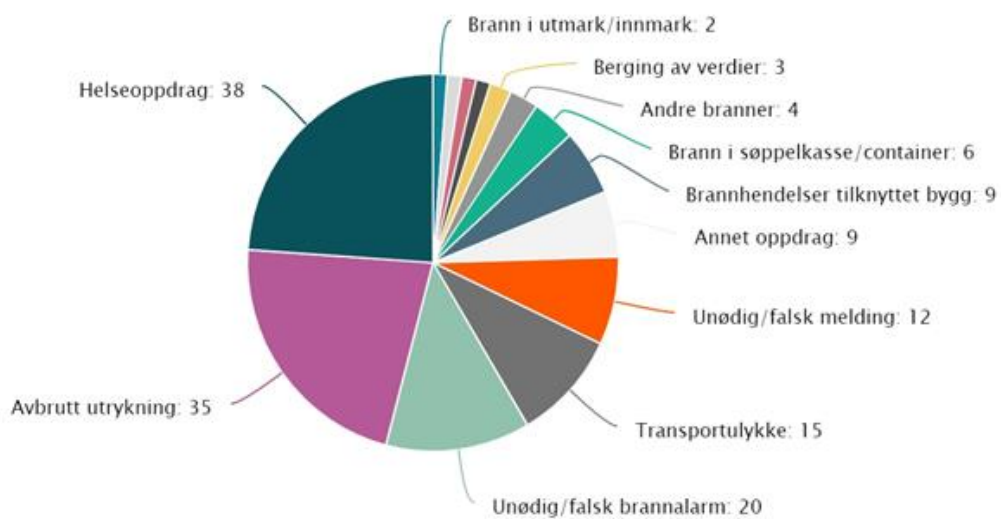
Hol brann- og feiervesen:

I løpet av 2021 har Hol brann- og feiervesen håndtert i mange og varierte hendelser. Til tross for store begrensninger grunnet smittevern, har avdelingen holdt beredskapen og de forebyggende oppgavene oppe gjennom hele 2021. Det har vært et spesielt år på mange måter, men det har vært lærerikt å måtte omstille og tilpasse oss i en pågående pandemi. Vi tar med oss mye nyttig lærdom fra 2021 inn i 2022. I løpet av året har det også blitt ansatt ny brann- og redningssjef.

Forbyggende avdeling har gjennomført følgende oppdrag i 2021:

Oppdrag	2017	2018	2019	2020	2021
Tilsyn særskilte brannobjekt	77	54	36	9	15
Tilsyn objekt, veiledning og			66	49	63
Tilsyn gassanlegg	38	14	0	37	27
Tilsyn bruksenhet* (varslet, utført)	1311	1384	974	1047	1276
Tilsyn bruksenhet* (varslet, ikke utført)					1090
Feiing skorstein* (varslet, utført)	1832	1654	1312	1590	394
Feiing skorstein* (varslet, ikke utført)					1763
Utredning etter brann og branntilløp				1	4
Totalt:	3258	3106	2388	2733	4632

Beredskapsavdelingen har håndtert følgende hendelser i 2021 (BRIS):



Statistikk over hendelser perioden 2016-2021, i kategorier (BRIS):

Hendelser	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Brann tilknyttet bygg	8	8	12	9	12	9
Brann i kjøretøy	4	1	0	0	1	2
Brann i søppelkasse/container	1	2	1	0	3	6
Brann i innmark/utmark	1	2	2	1	0	2
Andre branner	2	1	6	1	2	4
Branntilløp utenfor bygning	2	4	8	0	4	2
Unødig/falsk brannalarm	46	39	34	27	31	20
Unødig/falsk melding	5	9	7	13	10	12
Avbrutt utrykning	38	24	30	31	24	35
Naturhendelser	0	1	3	1	3	2
Transportulykke	17	18	27	18	22	15
Andre ulykker/uhell	3	3	2	2	3	0
Helseoppdrag	26	33	29	45	48	38
Berging av verdier	1	2	4	3	2	3
Andre oppdrag	13	13	18	14	13	9
Totalt:	167	160	183	165	178	159

I 2021 omkom det 41 personer av brann i Norge. 0 personer omkom i Hol kommune. Antall hendelser er forholdsvis høyt sammenlignet med andre kommuner i Kostragruppe 3 og landssnittet u/Oslo. Årsaken til dette er at Hol kommune har få innbyggere i forhold til hvor mange oppholder seg og reiser gjennom kommunen.

De nasjonale resultatene for brann og redning viser følgende for Hol kommune sammenlignet med Kostragruppe 3 og landssnittet u/Oslo:

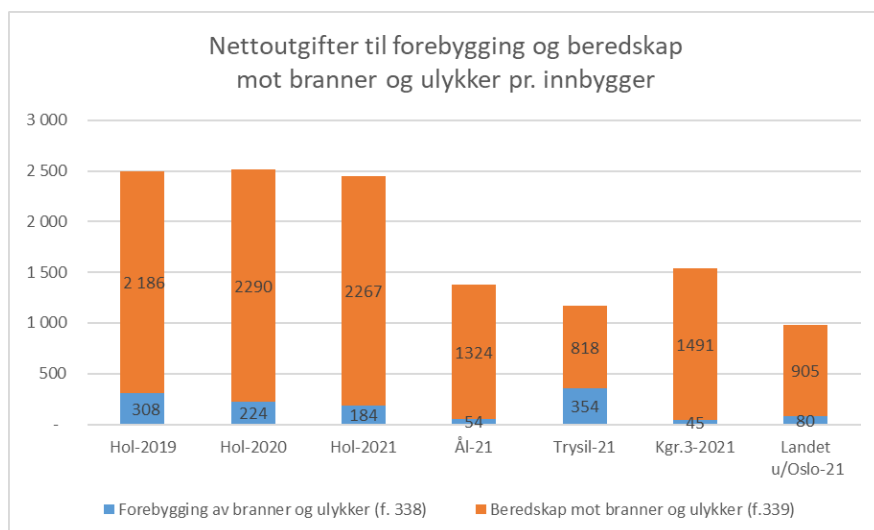
Nøkkeltall	Hol			Kgr. 03	Landet u/ Oslo
	2019	2020	2021	2021	2021
Brutto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (1000 kr)	3 252	3286	3607	2040	1382
Brutto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger, konsern (1000 kr)	2 302	2404	2489	1606	1106
Brutto driftsutgifter funksjon 338 per innbygger, konsern (1000 kr)	950	882	1118	433	277
Netto driftsutgifter til funksjon 338 og 339 pr. innbygger, konsern (kr)	2 494	2514	2451	1536	985
Netto driftsutgifter til funksjon 338 pr. innbygger, konsern (kr)	308	224	184	45	80
Netto driftsutgifter til funksjon 339 pr. innbygger, konsern (kr)	2 186	2290	2267	1491	905
Årsverk i brann- og ulykkesvern per 1000 innbyggere (årsverk)	2,23	2,25	1,35	..	0,75
Årsverk til forebygging, funksjon 338, per 1000 innbyggere (årsverk)	0,89	0,9	1,11	..	0,25
Årsverk til beredskap, funksjon 339, per 1000 innbyggere (årsverk)	1,34	1,35	0,24	..	0,5
Antall bygningsbranner (antall)	4	6	2	40	2839
Antall A-objekt med tilsyn i løpet av året (antall)	28	8	13	95	5445

Kilde: <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/hol/brann-og-ulykkesvern>

Resultatene viser at det er høyere kostnadsnivå i Hol kommune enn i Kostragruppen og landssnittet for både feiing og forebygging av brann og ulykker (funksjon 338), og beredskap (funksjon 339).

Antall årsverk knyttet til forebygging av brann/ulykker er større enn for landssnittet, men det er rapportert færre årsverk til beredskap pr 1000 innbyggere enn landssnittet. Det er rapportert 2 bygningsbranner og 13 a-objekt med tilsyn, men dette kan ikke sammenlignes mellom Hol kommune og den samlede kostragruppen eller landssnittet.

Figuren viser ressursbruken i kroner til forebygging og beredskap mot branner og ulykker:



Hol kommune har noe reduksjon i forhold til foregående år i samlet ressursbruk både i forebygging av branner og ulykker, og i beredskap. Sammenlignet med Trysil og Ål kommune, samt Kostragruppen og landssnittet har Hol svært høy ressursbruk.

Administrasjon:

Teknisk etat har behandlet følgende saker:	2018	2019	2020	2021
Søknader om fritak fra kommunale avgifter og gebyrer:	252	292	220	224
Tilkoblingsaker:	82	106 (+69)	78	74
Søknader om installasjon av vannmåler:	171	162	197	141
Parkeringstillatelser for forflytningshemmede:	29	17	10	11

Eiendomsforvaltning:

- Kommunale boliger.
 - Hol kommune har 45 boenheter pr. 31.12 2021 som skal stilles til disposisjon for flyktninger, NAV og ansatte i kommunen.
 - Disse er fordelt slik i kommunen
 - Hol/Hovet: 16 leiligheter
 - Dagali/Skurdalen: 3 leiligheter
 - Geilo: 32 leiligheter
 - Leiligheter utleid pr. 31.12.2021:
 - 45 leiligheter/boliger: Tall for 2020 i parentes.
 - Kommunalt ansatte: 11 (13)
 - NAV: 9 (6)
 - Flyktninger: 3 (4)
 - DNK (Prestebolig): 0 (0)
 - Legetjenesten: 3 (3)
 - Psykisk Helse: 6 (109)
 - Disponible, ikke utleid: 10 (12) (6 under oppussing, 4 ledige for utleie, 1 Hovet, 2 Hol, 1 Geilo)
 - Andre 3 (3)

Bygghabilitering og vedlikehold:

I 2021 har eiendomsavdelingen hatt flere større prosjekter innen bygghabilitering og byggvedlikehold. Det er stort sett bygg- og vedlikeholdsavdelingen som har utført dette, men også FDV-avdelingen (vaktmesterne) har bidratt. Det har også vært innleid eksterne firma ved behov.

Av prosjekter innen bygghabilitering kan nevnes:

- Ferdigstilling og innflytting i kontorer og lager i Tverrvegen 1 (gamle sjukestugu).
- Rehabilitering av leiligheter i 3. etasje , Tverrvegen 1 (fortsetter i 2022).
- Nytt tak og div arbeid inne på Lordehytta.
- Nytt pumpehus Geilobrue.
- Nytt ventilasjonsanlegg med tilhørende arbeider Geilo barneskole.

- Diverse tekniske fornyelser Hallingskarvet skole; nye beredere, nye varmeovner, doseringsautomatikk svømmebasseng.
- Rehabilitering av bygg på Geiljordet etter vannskade.

Byggvedlikehold:

- Maling av Vestlia barnehage, utført stort sett av innleid firma.
- Skifting av vinduer på diverse kommunale bygg.
- Beising og maling inn- og utvendig diverse kommunalebygg.
- Kontinuerlig vedlikehold av kommunale bygg.

I tillegg er det utført mange mindre arbeider, både planlagte, men også ting som «dukker opp» og trenger rask behandling.

FDV (vaktmestere):

FDV-avdelingen utfører det daglige behovet for tjenester og vedlikehold på kommunens tjenestesteder. I løpet av 2021 har avdelingen blitt redusert via naturlig avgang (pensjonering). Covid 19 har gitt forskjellige utfordringer for avdelingen, bl.a. med tilgang til kommunale bygg pga smittefare.

Renhold:

Eiendomsavdelingen utfører renhold i kommunens bygningsmasse. Som i store deler av 2020, så satte også covid 19 store krav til renhold i 2021. Det har vært økt forbruk av utstyr (f.eks papir, sprit og rengjøringsmiddel), samt at det har vært bruk av ekstra vikarer for å opprettholde en høy standard på renholdet i et krevende år.

Kostra-resultater for **eiendomsforvaltning**: (Det foreligger ikke tall for 2021 på SSB.no. pr. 25.3.)

Nøkkel tall eiendomsforvaltning	Enhet	Hol			Kostragruppe 03	Landet uten Oslo
		2018	2019	2020	2020	2020
Netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i prosent av samlede driftsutgifter (prosent)	prosent	12,7	10,3	9,7	8,8	8,9
Netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger (kr)	kr	520	632	712	-183	323
Areal på formålsbygg per innbygger (m2)	m2	7,58	7,37	7,93	8,89	5,09
Utgifter til vedlikehold per kvadratmeter (kr)	kr	72	88	69	69	107
Utgifter til driftsaktiviteter per kvadratmeter (kr)	kr	720	718	626	468	561
Herav utgifter til renhold (kr)	kr	210	225	213	142	166
Herav energikostnader per kvadratmeter (kr) ¹	kr	76	81	65	85	99

Kilde: <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/hol/eiendomsforvaltning>

Tabellen viser at netto driftsutgifter til eiendomsforvaltning i Hol kommune er 9,7 %, som er 1 prosentpoeng høyere enn kostragruppe 3, og landet ellers. Når man ser det opp mot innbyggertall så har Hol kommune relativt store utgifter. Det er lavere energikostnader pr kvadratmeter enn kostragruppen og landssnittet, fordi kommunen kan benytte andelskraft til dette formålet. Utgifter til vedlikehold er lavere i 2020 enn tidligere år.

KOMMUNALE FORETAK

Ørteren kraftverk KF er kommunens kommunale foretak. Det vises til eget årsregnskap og årsberetning for dette i egen sak til kommunestyret.

INTERKOMMUNALE SAMARBEID

Viken kommunerevisjon IKS, Hallingdal Renovasjon IKS, Vinn AS, IKA Kongsberg, Kommnehelsesamarbeid Vestre Viken, Kleivi Næringspark (Hol og Ål kommuner), Felleskjøkkenet for Hol og Ål, Skatteoppkreveren i Hallingdal, PPT (Pedagogisk og Psykologisk Tjeneste) for Ål og Hol, Felles barnevern i Hallingdal, IKT Hallingdal, Hallingdal Etablerersenter og Hallinghelse.

For ovennevnte samarbeid vises det til egne årsmeldinger.